

Univerza
v Ljubljani
Fakulteta
*za gradbeništvo
in geodezijo*

*Janova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si*

Visokošolski program Geodezija,
Smer za prostorsko informatiko

Kandidatka:
Irena Šeruga

Prostorska preureditev deponije odpadkov na primeru Vranovičev

Diplomska naloga št.: 288

Mentor:
izr. prof. dr. Anton Prosen

Ljubljana, 18. 12. 2008

POPRAVKI

Stran z napako

Vrstica z napako

Namesto

Naj bo

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana **IRENA ŠERUGA** izjavljam, da sem avtorica diplomske naloge z naslovom:
»PROSTORSKA PREUREDITEV DEPONIJE NA PRIMERU VRANOVIČEV«.

Izjavljam, da se odpovedujem vsem materialnim pravicam iz dela za potrebe elektronske separatorke FGG.

Ljubljana, 1. december 2008

IZJAVA O PREGLEDU NALOGE

Nalogo so si ogledali:

BIBLIOGRAFSKO – DOKUMENTACIJSKA STRAN IN IZVLEČEK

UDK: 628.4:711.8(043.2)

Avtor: Irena Šeruga

Mentor: izr. prof. dr. Anton Prosen

Naslov: Prostorska preureditev deponije na primeru Vranovičev

Obseg in oprema: 82 str., 15 sl.

Ključne besede: deponija odpadkov Vranoviči, preureditev in širitev deponije, ravnanje z odpadki

Izvleček:

Diplomska naloga obravnava pristop k pripravi prostorskih aktov za umestitev določene dejavnosti v prostor. Na konkretnem primeru deponije Vranoviči je opisana prostorska preureditev obstoječe komunalne deponije in njena širitev z namenom odlaganja inertnih odpadkov ter izgradnje podcentra za ravnanje z odpadki (PCRO). Posebej je narejena analiza zakonodaje in postopkov pri pripravi prostorskega akta, v tem primeru občinskega lokacijskega načrta (OLN). Za deponijo Vranoviči je bilo že izdelanih nekaj projektnih dokumentacij z namenom pridobivanja sredstev za izvedbo PCRO-ja in deponije inertnih odpadkov (DIO). Časovna neusklajenost glede pridobivanja sredstev in izvajanja je narekovala številna usklajevanja in iskanja sprotnih rešitev pri načrtovanju. Ker pa še ni bilo pravne podlage za izgradnjo oziroma za pridobitev gradbenega dovoljenja, je stekel postopek izdelave takratnega OLN-ja za PCRO in DIO Vranoviči. Z OLN-jem je bila obravnavana ureditev PCRO-ja, ki bo skupaj obsegal zbirno reciklažni center komunalnih odpadkov, pretovorno postajo s stiskalnico komunalnih odpadkov, tehtnico, upravni objekt, parkirne površine ter površine za kompostarno ali obdelavo organskih odpadkov. Za DIO je bila namenjena površina, ki je bila po prvotnem lokacijskem načrtu predvidena za III. fazo širitve komunalne deponije ter južni del območja, ki je bil s sprejeto programsko zasnovo podcentra Vranoviči opredeljen za odlagališče inertnih odpadkov. V OLN je vključeno tudi območje obstoječe deponije z namenom določitve pogojev za končno ureditev po njenem zaprtju. Za funkcioniranje deponije so predvidene tudi spremljajoče prometne in komunalne ureditve, ureditve za varovanje okolja ter ureditve za sanacijo in rekultivacijo območja.

BIBLIOGRAPHIC – DOCUMENTALISTIC INFORMATION**UDC:** 628.4:711.8(043.2)**Author:** Irena Šeruga**Supervisor:** Assoc. prof. dr. Anton Prosen**Title:** Spatial readjustment of a landfill of waste
on the real case Vranoviči**Notes:** 82 pgs., 15 pics.**Key words:** a landfill of waste Vranoviči, readjustment and spreading of
landfill, solid waste managing**Abstract:**

Thesis deals with methods to prepare spatial arrangements for placement of a certain activity or business into an area. The spatial arrangement is shown on the real example of a landfill Vranoviči and its readjustment and spreading with the purpose of disposing inert waste and building a subsidiary for managing municipal solid waste (PCRO). A special study of legislation and procedures has been made in the process of preparing a spatial arrangement, in our case it is the county location plan (OLN). For the landfill Vranoviči has already been some design documentation with the purpose of gaining financial funds for building PCRO and the landfill for inert waste (DIO). Owing to timely discrepancies in obtaining financial funds and executing it, required some adjustments and search for ad hoc solutions in its planning. Since there was no legal background for building or there was no construction permit, the only thing possible was to make OLN for PCRO and DIO Vranoviči. With the OLN being done the organization of PCRO which will comprise recycle centre of urban waste water, transfer station, a machine press for municipal solid waste, scales, managing objects, car parks and composting areas or biological decomposition of solid organic materials by bacteria, fungi, and other organisms into a soil-like product. For DIO was meant an area which was considered for the third phase of expansion in the design documentation in the south of the landfill Vranoviči which was planned to be inert waste. In the OLN is also included an area of the present landfill with the objective to set terms for the final scheme after its closure. To be functional this landfill are considered accompanying traffic and municipal solid waste management, layout for protecting environment and layout for rehabilitation and recultivation of the area.

ZAHVALA

Za pomoč pri nastajanju diplomske naloge se iskreno zahvaljujem mentorju, izred. prof. dr. Antonu Proseni, prijateljem in sodelavcem, ki so mi z nasveti pomagali pri omenjenem delu. Lepo je ob sebi imeti toliko ljudi, ki so pripravljeni pomagati, ko jih potrebuješ. Posebna zahvala gre možu, ki mi je ves čas stal ob strani in me spodbujal, otrokom, ki so bili prikrajšani za mojo pozornost ter tašči, ki je večkrat pazila otroke.

Univerza
v Ljubljani
Fakulteta
*za gradbeništvo
in geodezijo*

*Janova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si*

Visokošolski program Geodezija,
Smer za prostorsko informatiko

Kandidatka:
Irena Šeruga

Prostorska preureditev deponije odpadkov na primeru Vranovičev

Diplomska naloga št.: 288

Mentor:
izr. prof. dr. Anton Prosen

Ljubljana, 18. 12. 2008

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE.....	X
1 UVOD.....	1
2 DEFINIRANJE PROBLEMA IN NAMEN NALOGE	3
2.1 Definiranje problema.....	3
2.2 Namen naloge	3
2.3 Metoda dela	6
2.4 Struktura naloge	7
3 OPREDELITEV PROSTORSKEGA NAČRTOVANJA	9
3.1 Prostorsko načrtovanje	9
3.1.1 Namen prostorskega načrtovanja.....	9
3.1.2 Razvoj prostorskega načrtovanja in zakonodaja	10
3.1.3 Okoljevarstveni vidik prostorskega načrtovanja	12
3.1.4 Vključevanje javnosti v sistem načrtovanja	12
3.2 Nivoji v prostorskem načrtovanju.....	14
3.2.1 Državni prostorski akti	15
3.2.1.1. Državni strateški prostorski načrt.....	15
3.2.1.2 Državni prostorski načrt	15
3.2.2 Medobčinski prostorski akt	16
3.2.2.1 Regionalni prostorski načrt.....	16
3.2.3 Občinski prostorski akti.....	17
3.2.3.1 Občinski prostorski načrt.....	17
3.2.3.2 Občinski strateški prostorski načrt kot samostojen akt.....	18
3.2.3.3 Občinski podrobni prostorski načrt.....	18
3.2.3.4 Postopek priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta.....	19
4 PODCENTER ZA RAVNANJE Z ODPADKI Z DEPONIJO INERTNIH ODPADKOV POLEG DEPONIJE KOMUNALNIH ODPADKOV	25
4.1 Razvoj deponije komunalnih odpadkov Vranoviči	25

4.2	Umestitev podcentra za ravnanje z odpadki in deponije inertnih odpadkov v prostor glede na planske dokumente	26
4.2.1	Spremembe in dopolnitve lokacijskega načrta za širitev deponije komunalnih odpadkov za III. fazo z ureditvijo Podcentra za ravnanje z odpadki Vranoviči	27
4.2.2	Programska zasnova za širitev Podcentra za ravnanje z odpadki Vranoviči.....	28
4.3	Projektne dokumentacije z idejnimi rešitvami zasnove PCRO in DIO	29
4.4	Postopek sprejemanja OLN-ja za Podcenter za ravnanje z odpadki in deponija inertnih odpadkov	31
4.4.1	Osnutek programa priprave	31
4.4.2	Obvestilo občine o nameri priprave OLN-ja.....	31
4.4.3	1. prostorska konferenca.....	31
4.4.4	Program priprave.....	32
4.4.5	Gradivo za pridobivanje smernic.....	32
4.4.6	Strokovne podlage	32
4.4.7	Predlog	32
4.4.8	2. prostorska konferenca.....	32
4.4.9	Javna razgrnitev predloga OLN-ja in javne obravnave	33
4.4.10	Stališča do pripomb.....	33
4.4.11	Dopolnjeni predlog	33
4.4.12	Predlog za sprejem	34
4.4.13	Sprejet dokument	34
4.5	Vsebina OLN-ja za Podcenter za ravnanje z odpadki in deponija inertnih odpadkov Vranoviči	34
4.5.1	Opis prostorske ureditve.....	34
4.5.1.1	Osnovna izhodišča prostorskih ureditev	35
4.5.1.2	Program.....	36
4.5.2	Način pridobivanja variantnih rešitev z utemeljitvijo izbora najustreznejše variante	36
4.5.3	Obstoječe stanje v prostoru	36
4.5.3.1	Naravne značilnosti prostora.....	36
4.5.3.2	Ustvarjene razmere v prostoru	37
4.5.4	Umestitev načrtovane ureditve v prostor	41

4.5.4.1	Vplivno območje OLN-ja	41
4.5.4.2	Vpliv in povezave s sosednjimi območji.....	41
4.5.5	Vrste načrtovanih objektov in površin ter opredelitev dejavnosti.....	41
4.5.5.1	Dopustne vrste objektov glede na namen	42
4.5.5.2	Dopustne vrste gradenj na območju OLN-ja in drugih del	43
4.5.5.3	Dopustne vrste dejavnosti na območju OLN-ja	43
4.5.5.4	Pogoji za realizacijo prostorskih ureditev	44
4.5.5.5	Lokacijski pogoji in usmeritve za projektiranje in gradnjo	51
4.5.6	Zasnova projektnih rešitev energetske, komunalne in druge gospodarske infrastrukture in obveznost priključitve nanjo	56
4.5.6.1	Promet	56
4.5.6.2	Vodovod	57
4.5.6.3	Kanalizacija	57
4.5.6.4	Elektrika	58
4.5.6.5	Telekomunikacijsko omrežje	58
4.5.7	Rešitve in ukrepi za varovanje okolja, ohranjanje narave, varstvo kulturne dediščine in trajnostno rabo naravnih dobrin.....	60
4.5.7.1	Ukrepi za zmanjšanje vplivov na okolje in vplivi na okolje.....	60
4.5.7.2	Varstvo pred hrupom	61
4.5.7.3	Varstvo zraka	61
4.5.7.4	Varstvo voda.....	61
4.5.7.5	Varstvo pred elektromagnetnim sevanjem.....	61
4.5.7.6	Način ravnanja s plodno zemljo	62
4.5.8	Rešitve in ukrepi za obrambo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami....	62
4.5.8.1	Požarno varstvo.....	62
4.5.8.2	Varstvo pred potresom	63
4.5.8.3	Obramba in zaščita	63
4.5.9	Etapnost izvedbe prostorske ureditve za izvajanje OLN-ja.....	63
4.5.10	Načrt parcelacije.....	64
4.5.11	Obveznosti investitorja, izvajalcev in upravljavca odlagališča.....	65
4.5.12	Odstopanja	66
4.5.13	Usmeritve za določitev meril in pogojev po prenehanju veljavnosti OLN-ja.....	67

4.5.14	Roki za izvedbo prostorske ureditve in za pridobitev zemljišč.....	67
4.5.15	Seznam sektorskih aktov in predpisov.....	67
5	ZAKLJUČEK	73
VIRI	.....	79

KAZALO SLIK

Slika 1:	Prikaz lokacije deponije Vranoviči.....	2
Slika 2:	Prikaz faz širjenja deponije Vranoviči.....	26
Slika 3:	Prikaz območja programske zasnove za širitev PCRO-ja Vranoviči.....	28
Slika 4:	Pogled na območje predvidenega PCRO-ja.....	37
Slika 5:	Pogled na že ograjeno območje PCRO-ja.....	37
Slika 6:	Pogled na iztresalni plato na jugu območja OLN-ja.....	38
Slika 7:	Lesena garaža za spravilo delovnih strojev na območju obstoječe deponije...	38
Slika 8:	Transformatorska postaja na severu območja OLN-ja.....	38
Slika 9:	Pretovorna postaja v PCRO-ju.....	38
Slika 10:	Dostop na iztresalni plato na obstoječi deponiji.....	40
Slika 11:	Dostop na PCRO.....	40
Slika 12:	Prikaz ureditvenih enot.....	44
Slika 13:	Prikaz ureditve na območju OLN-ja.....	55
Slika 14:	Prikaz infrastrukturnih ureditev.....	59
Slika 15:	Prikaz gradbenih parcel.....	64

OKRAJŠAVE IN SIMBOLI

CeROD	Center za ravnanje z odpadki Dolenjske
PCRO	Podcenter za ravnanje z odpadki
DKO	Deponija komunalnih odpadkov
DIO	Deponija inertnih odpadkov
ZRC	Zbirno reciklažni center
UE	Ureditvena enota
ČN	Čistilna naprava
PGD	Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja
PZI	Projekt za izvedbo
SDLN	Spremembe in dopolnitve lokacijskega načrta
OLN	Občinski lokacijski načrt
CPVO	Celovita presoja vplivov na okolje
ZureP-1	Zakon o urejanju prostora
ZPNačrt	Zakon o prostorskem načrtovanju
Ur. l. RS, št. _/ _	Uradni list Republike Slovenije z zaporedno številko in letnico izida
Ur. l. SRS, št. _/ _	Uradni list Socialistične Republike Slovenije z zaporedno številko in letnico izida
Ur. l. SFRJ, št. _/ _	Uradni list Socialistične Federativne Republike Jugoslavije z zaporedno številko in letnico izida

1 UVOD

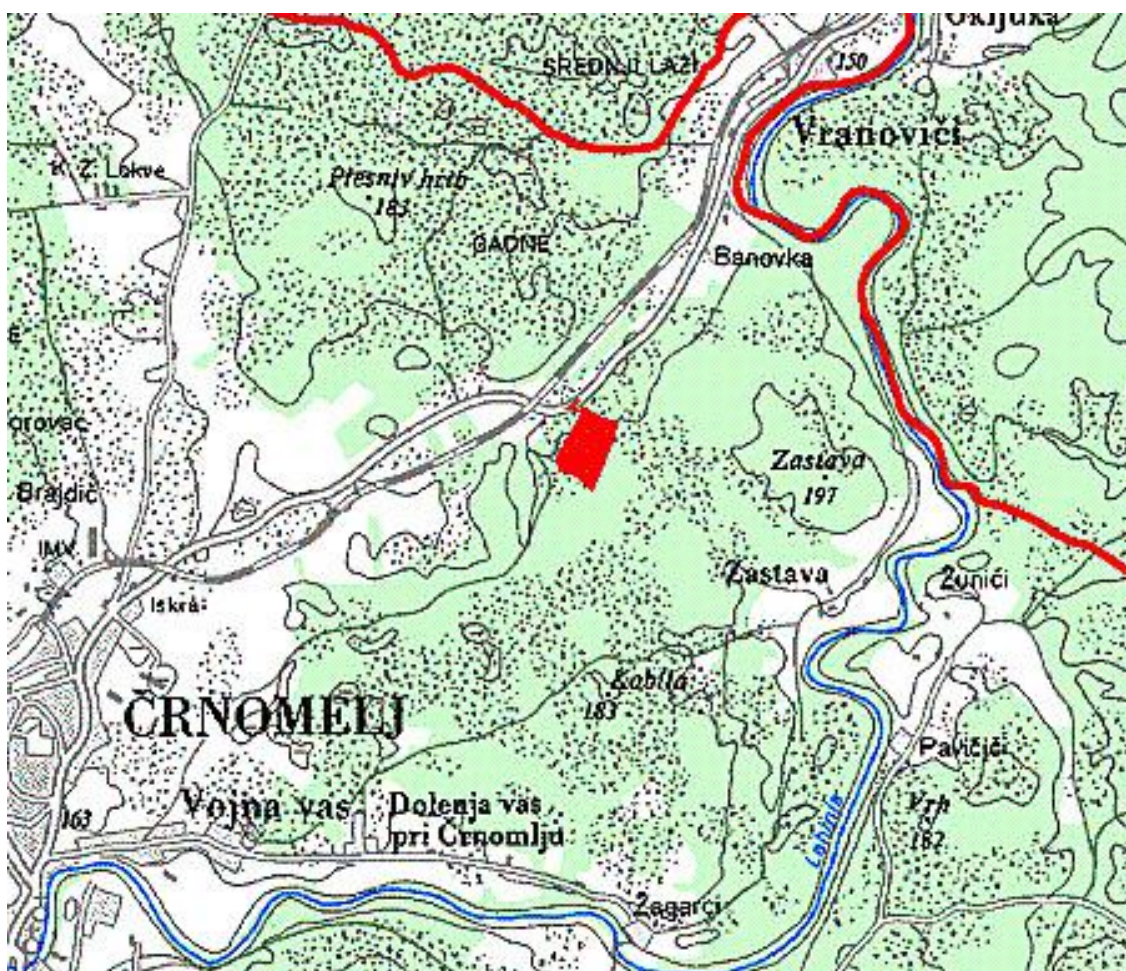
Obstoječa deponija za odlaganje komunalnih odpadkov Vranoviči je obratovala približno 20 let. Deponija je služila potrebam odlaganja odpadkov občin Črnomelj in Semič. Poleg komunalnih odpadkov od prebivalstva so na deponijo odlagali tudi nenevarne odpadki iz industrije in gospodarstva (npr. pepel, izkopi, odpadni pesek, itd.), kar je predstavljalo približno 1/3 celotne količine odpadkov. Na deponijo je bilo priključenih približno 92 % prebivalcev od skupno 18.500 prebivalcev obeh občin.

Skladno s projektno odločitvijo, da se na območju jugovzhodne Slovenije opredeli Center za ravnanje z odpadki Dolenjske v Leskovcu pri Novem mestu, na katerega bo komunalne odpadke odlagalo 12 dolenjskih, belokranjskih in posavskih občin, je bil s strani občine Črnomelj in Semič pripravljen dogovor, s katerim se obstoječe odlagališče komunalnih odpadkov Vranoviči zapre, na lokaciji ob deponiji komunalnih odpadkov pa zagotovi podcenter za ravnanje z odpadki s stresališčem in komprimacijo komunalnih odpadkov ter površino za kompostiranje. Ker pa Center za ravnanje z odpadki Dolenjske, katerega razpoložljivi volumen odlagališča znaša 1.950.000 m³, kar zadostuje ob nespremenjenem sistemu odlaganja prostor za 30 do 35 let oziroma ob uvedbi delnega recikliranja za 50 do 60 let, ne zajema ureditve odlagališča inertnih odpadkov, se v ta namen lahko uredijo obrati za predelavo in nadaljnjo uporabo oziroma odlaganje gradbenih odpadkov v Rajnovščah pri Stranski vasi, na kočevsko-ribniškem območju in na območju deponije Vranoviči. Obstoječa deponija Vranoviči se za potrebe odlaganja inertnih in gradbenih odpadkov razširi.

Širše gledano se deponija Vranoviči nahaja v Beli krajini v občini Črnomelj, med naseljema Črnomelj in Vranoviči, južno od regionalne ceste Črnomelj - Gradac, lokalne ceste za Zastavo in železniške proge Novo mesto – Metlika v odprtem prostoru. Območje je na jugu omejeno z večjim strnjnim kompleksom gozda, na severu in zahodu pa z ozkim pasom kmetijskih površin, ki se proti severu preko regionalne ceste in železniške proge nadaljuje v gozd (Slika 1). Območje nima posebnih vrednot. V bližini lokacije ni vodnjakov in izvirov, ki bi bili uporabljeni za vodooskrbo. Na območju odlagališča odpadkov tudi ni niti opazne podtalnice niti zaščitenega vodega vira. Prednost lokacije je v tem, da je obkrožena z gozdom in kot taka dislocirana od ostalih odprtih površin.

Bela krajina leži na skrajnem jugovzhodu Slovenije, z najjužnejšo točko države v naselju Kot pri Vinici. Je geomorfološko edinstveno območje, kjer se stikata dinarski visoki Kras in belokranjski plitvi Kras. Podzemne vode prihajajo na dan v številnih vodnatih izvirih. Največji belokranjski vodotok je obmejna reka Kolpa, ki se v zgornjem toku prebija skozi ozke in slikovite soteske, v spodnjem pa se široko razlije med rodovitnimi polji. Večji reki sta še čisti Dobličica in Lahinja. Območje Lahinje je v zgornjem toku zaradi svojevrstne flore in kulturno-zgodovinske dediščine zavarovano kot krajinski park. Polovico pokrajine pokrivajo gozdovi. Obdelovalne zemlje je malo, največ na ravninah ob rekah. Na prisojnih obronkih se razprostirajo obsežni vinogradi. Bela krajina ima celinsko podnebje z dolgimi, toplimi poletji in hladnimi zimami, čutijo se tudi vplivi Mediterana.

Slika 1: Prikaz lokacije deponije Vranoviči

2 DEFINIRANJE PROBLEMA IN NAMEN NALOGE

2.1 Definiranje problema

Dejansko stanje v prostoru je danes sledeče. Za deponijo Vranoviči je že bilo izdelanih nekaj projektnih dokumentacij z namenom pridobivanja sredstev za izvedbo podcentra za ravnanje z odpadki in za deponijo inertnih odpadkov. Časovna neusklajenost glede pridobivanja sredstev in izvajanja je narekovala številna usklajevanja in iskanja sprotih rešitev pri načrtovanju. Ker pa še ni bilo pravne podlage za izgradnjo oziroma za pridobitev gradbenega dovoljenja, je stekel postopek izdelave takratnega občinskega lokacijskega načrta za Podcenter za ravnanje z odpadki in deponijo inertnih odpadkov Vranoviči, katerega izhodišče za izdelavo je bilo: obstoječe stanje, Programska zasnova za širitev podcentra za ravnanje z odpadki Vranoviči ter idejna zasnova za Podcenter za ravnanje z odpadki Vranoviči z deponijo inertnih odpadkov – II. faza. Zaradi finančne pomoči pa se je kljub še nesprejetemu občinskemu lokacijskemu načrtu začela predhodna gradnja določenih objektov (cestni priključek, pretovorna postaja z nadstrešnico ter spremljajoči objekti in ureditve).

2.2 Namen naloge

Z nalogo želimo prikazati, kako pristopiti k pripravi prostorskih aktov za umestitev določene dejavnosti v prostor. Na konkretnem primeru deponije Vranoviči bomo opisali prostorsko preureditev obstoječe komunalne deponije z analizo zakonodaje in postopkov pri pripravi prostorskega akta ter s posebnim poudarkom na vključevanju javnosti.

Pri oblikovanju celotnega prostora je bilo potrebno stremeti k čim manjšemu vplivu odlagališča na sosednja zemljišča. Glede na to, da je prvo naselje proti severovzhodu odmaknjeno približno 1000 m zračne razdalje, ni bilo pričakovati večjih emisij prahu na urbano okolje. Vse rešitve (urbanistična, prometna, komunalna in ostale ureditve) so morale poleg zagotavljanja ustrezne funkcionalnosti zagotavljati tudi čim boljše vključitev deponije v širši prostor. Pri sanaciji deponije bo treba zagotoviti skrbno oblikovanje reliefa novega deponijskega telesa. Celotno deponijsko telo bo moralo biti oblikovano tako, da bo stabilno in se bo prilagajalo naklonom in smerem okoliškega reliefa. Potrebno bo zagotoviti, da se bo

ново oblikovana deponija na stiku z raščnim terenom le temu prilagajala z zaokrožitvijo stikov. Pri ureditvi deponijskega telesa in sanaciji so predvidene zasaditve, ki bodo povezovale obstoječi gozdni rob s kmetijskimi in travniškimi površinami.

Obravnavano območje zajema del kmetijskih zemljišč v zaraščanju z gozdom, ki je slabše kvalitete. Teren je razgiban, valovit z značilnimi kraškimi vrtačami.

Širitev podcentra za ravnanje z odpadki Vranoviči za potrebe odlaganja inertnih in gradbenih odpadkov ne tangira vrednot naravne in kulturne dediščine. Širitev posega na druga kmetijska zemljišča, ki pa se že zaraščajo z gozdom, zato je potrebno zagotoviti pazljivo ravnanje z rodovitno zemljo v času gradnje zaradi kasnejše uporabe na razgaljenih zemljiščih. V okviru načrtovanih zemeljskih del je treba urediti odvoz zemljine z območja in sicer v skladu s Pravilnikom o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS št. 84/98, 45/00, 20/01 in 13/03).

Z občinskim lokacijskim načrtom je bila obravnavana ureditev podcentra za ravnanje z odpadki, ki bo skupaj obsegal zbirni center komunalnih odpadkov, pretovorno postajo s stiskalnico komunalnih odpadkov, spremljajoče objekte in ureditve (upravni objekt, tehtnico, parkirne površine) ter površine za kompostarno ali obdelavo organskih odpadkov. Za deponijo inertnih odpadkov je bila namenjena površina, ki je bila po prvotnem lokacijskem načrtu predvidena za III. fazo širitve komunalne deponije ter južni del območja, ki je bil sprejeto programsko zasnovano podcentra Vranoviči opredeljen za odlagališče inertnih odpadkov. V občinski lokacijski načrt je vključeno tudi območje obstoječe deponije z namenom določitve pogojev za končno ureditev po njenem zaprtju.

Pri načrtovanju in urejanju prostora je bilo potrebno upoštevati tudi že veljavne prostorske akte občine, podatke o prostoru ter že izdelane strokovne podlage, in sicer:

- Prostorske sestavine dolgoročnega in družbenega plana Občine Črnomelj,
- Lokacijski načrt za razširitev deponije komunalnih odpadkov - III. Faza (Ur. l. RS, št. 43/00)
- Idejni projekt Podcenter za ravnanje z odpadki PCRO Vranoviči (izdelovalec TOPOS d.o.o., Dol. Toplice, št. IP - 28/03, Januar 2004)

- Spremembe in dopolnitve LN za razširitev deponije komunalnih odpadkov - III. Faza (Ur. l. RS, št. 79/04),
- Programsko zasnovo za PCRO Vranoviči (Ur. l. RS, št. 79/04), sprejeto v sklopu občinskega prostorskega plana,
- Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja PCRO Vranoviči – plato s pretovorno postajo in infrastrukturna ureditev (izdelovalec TOPOS d.o.o., Dol. Toplice, št. PGD-54/04, September 2004)
- Projekt za izvedbo Rekonstrukcija lokalne ceste 554590 med regionalno cesto R1-218/1212 Podzemelj – Črnomelj in Zastavo z odvodnjavanjem (izdelovalec TOPOS d.o.o., Dol. Toplice, št. PZI-58/04, September 2004)
- Projekt za izvedbo Deponija inertnih odpadkov – Vranoviči (izdelovalec TOPOS d.o.o., Dol. Toplice, št. PZI – 06/05, September 2005)
- Projekt za izvedbo PCRO Vranoviči – plato s pretovorno postajo in infrastrukturna ureditev (izdelovalec TOPOS d.o.o., Dol. Toplice, št. PZI – 33/05, December 2005)
- Spremembo projekta za izvedbo Rekonstrukcije lokalne ceste 554590 med regionalno cesto R1-218/1212 Podzemelj – Črnomelj v km 5.6 + 78.07 in Zastavo (izdelovalec TOPOS d.o.o., Dol. Toplice, št. PZI – 58/04 – sprememba, December 2005)
- Podatke o obstoječi deponiji ter prostorske rešitve, podane s predhodno izdelano idejno zasnovo za PCRO Vranoviči z DIO – II. faza (izdelovalec TOPOS d.o.o., Dol. Toplice, št. IZ 31/05, december 2005),
- Projektno nalogo za projektiranje Podcentra za ravnanje z odpadki na Vranovičih (J.P. Komunala Črnomelj, september 2006),
- Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja PCRO Vranoviči – plato s pretovorno postajo in infrastrukturna ureditev (izdelovalec TOPOS d.o.o., Dol. Toplice, št. PGD-15/07, Julij 2007)
- podatke o obstoječih infrastrukturnih vodih in napravah,
- podatke o naravnih lastnostih prostora,
- podatke o rekonstrukciji regionalne ceste,
- druge elemente obdelave (veljavne urbanistične rešitve sosednjih območij, prometne rešitve...),
- podatke o programu investitorja.

Eden od vidikov pri reševanju problemov na področju ravnanja z odpadki postaja ozaveščanje o odgovornosti za ravnanje z odpadki, tako posameznika kot skupnosti in upravnih struktur. Odgovorno ravnanje vodi do bolj racionalnih odločitev in uspešnejšega povezovanja občin na področju ravnanja z odpadki (Zasnova območij za prostorsko razporeditev..., 2001).

2.3 Metoda dela

Priprava prostorskih aktov mora temeljiti na celovitih podatkih o stanju v prostoru, ki morajo biti na enoten način in pravočasno zagotovljeni vsem pripravljavcem prostorskih aktov. Takšne podatke o obstoječem stanju v prostoru, preteklih stanjih, pravnem stanju in nameravanih prostorskih odločitvah ter enoten pristop k njim je mogoče zagotoviti le z vzpostavitvijo ustreznega prostorskega informacijskega sistema, ki je nujen predpogoj za:

- kvalitetno pripravo strokovnih podlag oziroma boljše vključevanje strokovnega dela in strokovnjakov različnih strok v celoten proces priprave, sprejemanja in spremljanja sprejetih prostorskih odločitev,
- uporabo objektivnejših metod merjenja vplivov, učinkov in posledic na področju urejanja prostora in varstva okolja, predvsem pri vrednotenju različnih variantnih rešitev,
- vključevanje, sodelovanje in obveščanje javnosti pri pripravi in sprejemanju prostorskih odločitev,
- prostorske ureditve v razmerju med občinami, občinami in državo ter med ministrstvi.

Pristop k delu je v prvi vrsti odvisen od trenutne politike planiranja, razvojnih planov, občinske politike in nenazadnje od prebivalcev.

Izdelava konkretnega dela naloge sloni na:

- zgodovinskem razvoju deponije komunalnih odpadkov Vranoviči skozi postopke načrtovanja,
- analizi obstoječega stanja,
- širitvi in preureditvi deponije za potrebe današnjega časa

Pri izdelavi naloge je bilo potrebno najprej pridobiti vse potrebne podatke o deponiji Vranoviči ter pridobiti in preučiti literaturo o prostorskem načrtovanju. V veliko pomoč nam

je bilo dejstvo, da je bila avtorica te naloge prisotna pri pripravi večine nalog, ki so se izvajale na primeru deponije Vranoviči. Avtorica je sodelovala pri lokacijskem načrtu za širitev deponije III. faza, pri spremembah in dopolnitvah tega lokacijskega načrta, pri programski zasnovi za širitev podcentra za ravnanje z odpadki Vranoviči in nenazadnje pri sprejemanju občinskega lokacijskega načrta za Podcenter za ravnanje z odpadki in deponijo inertnih odpadkov Vranoviči. Prisotna pa je bila tudi pri izdelavi vseh projektnih dokumentacij na tem področju, od idejnega projekta do projektov za izvedbo. Tehnično je bila naloga izdelana s pomočjo računalnika in potrebne programske opreme.

2.4 Struktura naloge

Celotna naloga je razdeljena v osnovne sklope, ki se delijo na poglavja in podpoglavja.

V prvem sklopu je uvod, v katerem sta opisana širši in ožji prostor z obstoječo deponijo komunalnih odpadkov Vranoviči ter namen preureditve deponije.

V drugem sklopu je na kratko definiran problem in opisan namen naloge s cilji, ki jih je potrebno obravnavati in doseči, obrazložena pa je tudi metodologija dela.

V tretji sklop sodi teorija prostorskega načrtovanja. Ta del je izključno teoretičen in temelji na vsebini ter organizaciji prostorskega načrtovanja. Večji poudarek pa je namenjen vključevanju javnosti v sistem načrtovanja.

V četrtem sklopu (jedro naloge) je opisana zgodovina in razvoj obstoječe deponije, njena umestitev v prostor glede na takratne planske dokumente ter njena širitev. Podane so tudi idejne rešitve zasnove za podcenter za ravnanje z odpadki, opisana je že izdelana projektna dokumentacija. Konkretno naloga opisuje vsebino občinskega lokacijskega načrta za Podcenter za ravnanje z odpadki in deponijo inertnih odpadkov Vranoviči, ki je bil v izdelavi v času nastajanja naloge, zato je tudi opisan sam postopek sprejemanja takratnega občinskega lokacijskega načrta.

V petem sklopu je opisan zaključek z ugotovitvami, trenutnim stanjem na deponiji in podcentru, nadaljnim razmišljanjem o širitvi ter ekološkimi smernicami.

V zadnjem sklopu so podani vsi viri in literatura, uporabljena pri izdelavi naloge.

3 OPREDELITEV PROSTORSKEGA NAČRTOVANJA

3.1 Prostorsko načrtovanje

Urejanje prostora je načrtovanje, ki razmešča človekove dejavnosti v prostor z upoštevanjem tehničnih, socialno-ekonomskih, okoljevarstvenih, oblikovnih in drugih vidikov na prostoru države, regije, občine oz. lokalne skupnosti, mesta, vasi in posamezne lokacije. Prostorsko načrtovanje je skupaj z gospodarskim in socialnim načrtovanjem ter varstvom okolja del družbenega načrtovanja, ki za večino razvitih držav pomeni celostno obliko usmerjanja razvoja (Pogačnik, 1999). Danes vse bolj težimo k skladnosti in harmoniji v prostoru med različnimi življenjskimi strukturami. Gre predvsem za dve stvari, in sicer za željo po razvoju in možnosti, ki jih prostor ali okolje lahko preneseta (Prosen, 1993).

3.1.1 Namen prostorskega načrtovanja

Prostor je sestav fizičnih struktur na zemeljskem površju ter nad in pod njim, do kamor sežejo neposredni vplivi človekovih dejavnosti (ZUreP-1, 2002). Prostor je tudi nosilec družbeno-ekonomskih in družbeno-političnih zakonitosti, na katerega močno vplivajo in ga spreminjajo (ogrožajo) sodobni razvojni procesi ob hitri globalizaciji gospodarskih in storitvenih dejavnosti (Tepina, 1996). Človek si je zaradi svojih življenjskih potreb razdelil prostor oziroma v njem ustvaril številne podprostore, različna okolja (bivalno, izobraževalno, zdravstveno, proizvodno, agrarno, prometno, informacijsko itn.). Za urejanje in medsebojno usklajevanje le teh v sedanjosti in za boljšo prihodnost mora družba pristopiti k načrtovanju celostnega prostora. Pri tem pa upoštevati dejstvo, da je prostor omejena dobrina, ki ima svoje limite izkoriščanja.

Namen urejanja prostora je omogočiti skladen prostorski razvoj z usklajevanjem gospodarskih, družbenih in okoljskih vidikov razvoja, prispevati pa mora k ustvarjanju čimbolj prepoznavnega reda v prostoru (ZUreP-1, 2002).

Poglavitna naloga prostorskega načrtovanja je v spretnem in uravnoveženem usklajevanju med krajevnimi, regionalnimi in državnimi interesi. Prostorsko načrtovanje ureja in usklajuje racionalno rabo prostora. V pokrajini želi ustvariti funkcionalno, gospodarno, humano in estetsko okolje, v katerem imajo ljudje primerne pogoje za bivanje, delo in rekreacijo.

3.1.2 Razvoj prostorskega načrtovanja in zakonodaja

Prvi korak v preoblikovanju okolja (prostora) je bil storjen tedaj, ko si je pračlovek nehal iskati bivališče nagonsko kot žival, temveč si ga je začel zavestno izbirati ali graditi. Tako načrtno urejanje sega že v prazgodovino, ko si je pračlovek s premislekom ustvaril gručo, med seboj z logiko povezanih členov (Košir, 1993). Od takrat naprej je načrtovanje temelj prostorske ureditve v vseh zgodovinskih obdobjih in različnih družbeno-ekonomskih formacijah, le da se je ponekod in v nekaterih obdobjih (antika, rimski imperij, renesansa, itn.) uveljavilo močneje kot drugje.

Začetke urejanja širšega prostora vidimo že v sužnjelastniških državah *starega veka*. Te se kažejo predvsem v sistematični ureditvi namakalnih in osuševalnih jarkov, prekopov ter kasneje v razporeditvi mest in vojaških utrd. V *antiki* prinese helenistični čas načrtno kolonizacijo. *Rimski imperij* pa prvi uvede načrtovanje najširšega prostora. Razvoj in obstoj države je takrat temeljil na sistemu dobro urejenih cest z vojaškimi postojankami ter hierarhično urejenimi mesti. Urejene so bile komunalne ureditve, mostovi, prekopi, jezovi itn. in pa geometrična razdelitev rodovitnega ozemlja na parcele. V *renesansi* je poudarek predvsem na racionalni preureditvi mest in pokrajine. V *baroku* nastanejo velike, močne absolutistične fevdalne države, katerih cenralizacija pospeši gradnjo prestolnic, mrežo cest in provincijskih mestnih središč. Čas po *francoski revoluciji* je bil s svojim racionalizmom naklonjen velikim inženirskim posegom v prostor. Z *industrijsko revolucijo* (sredina in druga polovica 19. stoletja) pa pride do večjih sprememb v krajini in regiji glede na srednjeveški sistem poselitve in agrarizacije. Železnica, industrija, parniki, oceanska pristanišča, deagrarizacija, urbanizacija, velike delovne migracije v čezmorske dežele so najbolj znani pojavi tega časa. V 19. stoletju pa se pojavi še eno gibanje in sicer *romanticizem* in *utopični socialni idealizem*, ki sta si idealna delavska naselja predstavljala v mirni zeleni pokrajini. Gre za idejo zelenih mest in regionalne dekoncentracije industrije hkrati, ki ni zaživela.

Po 1. svetovni vojni so se razmere bistveno spremenile, saj je bila potreba po načrtni obnovi razrušenih dežel. Funkcionalistična smer v urbanizmu in arhitekturi je spodbudila tudi interdisciplinarno, znanstveno urejanje prostora. Pojavijo se prvi zametki modernega regionalnega planiranja (v V. Britaniji); Howardovo gibanje vrtnih mest je prvi uspešni primer urbane dekoncentracije velikih mest s satelitskimi mesti, ki so v sožitju z naravo in agrarno okolico. Peter Geddes (oče regionalnega planiranja, biolog in botanik) je razvil tezo o soodvisnosti razvoja mest z naravnim okoljem, z njegovimi viri pa tudi s socialnimi razmerami dežele. Po 2. svetovni vojni so bile možnosti za razvoj regionalnega prostorskega planiranja ugodne. Zavedali so se, da bo za uspešno obnovo in gradnjo potreben celovit prostorski načrt. Razvoj regionalnega prostorskega načrtovanja po vojni je bil hiter in razvejan. V šestdesetih letih so praktično vse razvite države uzakonile regionalno prostorsko načrtovanje, v Sloveniji je bil tovrstni zakon sprejet leta 1967 (Pogačnik, 1992).

Danes mora biti načrtovanje hierarhično usklajeno na vseh ravneh (evropska skupnost, država, lokalna skupnost), interdisciplinarno strokovno podprto in hkrati usklajeno z zakonodajo. Zakonodaja in predpisi so osnova za načrtovanje prostora ter temelj za zagotavljanje legalnosti prostorskih dokumentov.

Zakoni o prostorskem načrtovanju imajo več skupnih značilnosti: varujejo širši družbeni interes, uvajajo hierarhičnost planov, zagotavljajo udeležbo javnosti, varujejo okolje, definirajo načela prostorske politike itn. Pristop k prostorskemu načrtovanju (in s tem zakonodaja) se je v Sloveniji v preteklosti kar nekajkrat spreminjal, deloma zaradi ugotavljanja napak in pomanjkljivosti prej veljavnih predpisov, deloma zaradi razvoja družbe, gospodarstva in s tem drugačnih potreb v prostoru. Tako sta z letom 2003 (po dolgem času) stopila v veljavo nova krovna zakona s področja prostorskega in urbanističnega načrtovanja, Zakon o urejanju prostora in Zakon o graditvi objektov. V primerjavi s prejšnjo zakonodajo je opaziti nekoliko drugačen pristop, usmerjen bolj k varovanju okolja ter k racionalni in smotrni rabi prostora. Urejanje prostora ne služi več v prvi vrsti človeku, ampak človeka usmerja k varovanju in ohranjanju prostora in mu preprečuje njegovo razvrednotenje. V skladu z določbami Zakona o urejanju prostora so morale vse občine pristopiti k pripravi novih prostorskih aktov. Pri njihovi izdelavi so se soočale z velikimi vsebinskimi težavami in nerazumno dolgotrajnim sprejemanjem prostorskih aktov. Še posebej na področju

prostorskega načrtovanja se je Zakon o urejanju prostora izkazal pomankljiv in so zato bile potrebne takojšnje spremembe. Tako se je pripravil predlog novega Zakona o prostorskem načrtovanju, ki je stopil v veljavo leta 2007, z njim pa seveda tudi nujno povezane spremembe in dopolnitve Zakona o graditvi objektov.

3.1.3 Okoljevarstveni vidik prostorskega načrtovanja

Številni globalni posegi človeške družbe v naravno okolje so porušili prvotno ravnovesje. Postopoma se je uveljavilo spoznanje, da ga je potrebno obravnavati kot omejeno dobro, ki je ni moč nadomestiti. Tako se je oblikovala misel o varstvu narave in varstvu naravnega okolja (Vrišer, 1978).

Varstvo okolja je tako postalo del prostorskega načrtovanja in načrtovanja nasploh. Človek postaja vedno bolj ekološko osveščen in pri razvoju upošteva tako okolje kot tudi svoje potrebe. Le na tak način bo mogoče znova vzpostaviti ravnovesje v naravnem okolju ter tako pustiti prihodnjim generacijam prostor in vir za lepo in kvalitetno življenje.

3.1.4 Vključevanje javnosti v sistem načrtovanja

Vključevanje javnosti v proces načrtovanja (participacija javnosti) je predvsem dolžnost demokratične ureditve in s tem nedvoumno doseganja demokratičnosti tudi na področju urejanja prostora (Stanič, 1997).

Javnost vključujemo v sistem načrtovanja, da zagotovimo legalnost in legitimnost prostorskih dokumentov. To pomeni, da sta dokument in kasneje poseg v skladu s pravnimi normami (legalno) pa tudi upravičena (legitimno) s strani prizadete javnosti. Konflikt interesov v prostoru lahko dostikrat privede do nepopravljivih posledic za okolje. V takih primerih je javnost še kako dobrodošla, da s svojimi stališči opozarja na te nevarnosti in prepreči divje razpolaganje s prostorom.

Vloga javnosti je vedno dobrodošla, če je dobronamerna. Žal se pogosto dogaja, da prihajajo v ospredje interesi posameznikov, ki ne glede na posledice uveljavljajo svojo korist.

Demokracija postopka omogoča polno vključitev javnosti, ki pa jo žal nekateri dostikrat napačno razumejo in za vsako ceno uveljavljajo. Dejstvo je, da je z ljudmi zelo težko delati, včasih celo nemogoče, toda skoraj vedno se najde način, kako komunicirati s posameznikom ali skupino ljudi.

Problemi pri komuniciranju med javnostjo in načrtovalci nastanejo kot posledica motenj (neznanje) v komuniciranju ter v nasprotnih interesih. Motnje v komuniciranju so tehnična napaka, ki se lahko odpravi z uporabo primernih strategij v komuniciranju. Večji problem pri komuniciranju predstavljajo različni interesi, ki jih je v prostoru skoraj nemogoče uskladiti, glede na to, da poznamo vsaj pet interesnih skupin: javnost, investitorji, politiki, uprava, načrtovalci. Cilj komunikacije je tako uskladitev različnih interesov z dialogom in izmenjavo argumentov (Ogorelec, 1995).

Uspešno prepričevanje v upravičenost projekta temelji na strokovnosti, pravočasnosti, obvladovanju jezika in tehnologiji komuniciranja z različnimi prizadetimi javnostmi. Kljub edinstvenosti takšnega procesa naj bi ta izpolnjeval tri osnovne kriterije: pravilnost (delovanje v skladu s pravnimi normami), resničnost (delovanje je usklajeno z dosegljivim znanjem) in iskrenost (akterji so prepričani v pravilnost in upravičenost svojega delovanja). Sporočila naj bi bila podana tako, da jih razume tisti, kateremu je sporočilo namenjeno (Kos, IB 3-4, 2000).

V veliki večini primerov izraža javnost svoja stališča preko organiziranih »subjektov« in le redkokdaj kot posameznik. Argumenti posameznika so v večini primerov izključno osebne narave ali koristi, saj vidi posameznik s tem možnost konkretne koristi. Pogosto pridejo na površje tudi posameznikovo nerazumljivo nagajanje in nasprotovanje brez pravega razloga. Temu pogosto rečemo, da posameznik »nagaja«, saj je njegova miselnost vedno usmerjena k temu, da ne dovoli nikakršnih sprememb v neposredni okolici zemljišča ali na zemljišču, kjer je lastnik. To se pogosto dogaja tudi v primerih, ko bi lahko imel posameznik od konkretnega posega koristi, vendar korist oziroma priložnost nista dovolj tehtna razloga za spremembo.

Z vidika sodelovanja javnosti je zato pomembno, da je odnos korekten in dobronameren, v nasprotnem primeru lahko privede tak način do nepotrebnih zapletov, ki ne koristijo nikomur. Postopki sprejemanja trajajo dlje, izgublja se vsebina, raste nezadovoljstvo vpletenih strani in

na splošno slabo vpliva na celoten sprejem dokumenta. V takem primeru mora pripravljavec ustrezno ukrepati, zaščititi interese naročnika in prostora.

Čeprav je vključevanje javnosti zahtevna naloga, ki ima lahko tudi neprijetne posledice, pa je bolje tvegati in javnosti zaupati, jo obveščati in vključevati v odločitve, ki so pomembne tako za prostor kot za posameznika. S tem dobi javnost občutek večjega nadzora nad stvarmi, ki se dogajajo in se bodo dogajale na njihovih »dvoriščih« ter s tem občutek večje varnosti. Vključevanje javnosti mogoče res ne zagotavlja rešitve, jo pa omogoča in predvsem zagotavlja legitimnost posega (Kos, IB 3-4, 2000).

3.2 Nivoji v prostorskem načrtovanju

Hierarhičnost je eno od osnovnih načel v prostorskem načrtovanju. Meddržavni nivo vpliva na državnega, ta na regionalnega, slednji na občinskega, ta pa na nivo mestnega ali vaškega urejanja vse tja do urejanja posamezne parcele (Pogačnik, 2000).

Načrtovanje na nivoju države

Državni prostorski akti, preko katerih država uresničuje svojo prostorsko politiko so: Državni strateški prostorski načrt in Državni prostorski načrt.

Načrtovanje na nivoju regije

Prostorske ureditve, ki so skupnega pomena za državo in občine, država in občine načrtujejo skupno. Medobčinski prostorski akt države in občin je Regionalni prostorski načrt .

Prostorsko načrtovanje je najbolj učinkovito prav na regionalni ravni. Tu se najbolj neposredno soočajo razvojni interesi posameznih dejavnosti oziroma sektorjev ter njihove pobude.

Načrtovanje na nivoju občine

Občinski prostorski akti so: Občinski prostorski načrt, Občinski strateški prostorski načrt kot samostojen akt in Občinski podrobni prostorski načrt.

3.2.1 Državni prostorski akti

Opis z namenom in vsebino državnih prostorskih aktov je povzet po Zakonu o prostorskem načrtovanju - ZPNačrt (Ur. l. RS, št. 33/07).

3.2.1.1. Državni strateški prostorski načrt

Namen državnega strateškega prostorskega načrta

Z namenom zagotoviti usklajen in učinkovit prostorski razvoj ob smotrni rabi naravnih, prostorskih in drugih razvojnih potencialov se z državnim strateškim prostorskim načrtom na podlagi razvojnih potreb države in ob upoštevanju javnih koristi na področju varstva okolja, ohranjanja narave, trajnostne rabe naravnih dobrin, varstva kulturne dediščine ter ohranjanja človekovega zdravja določijo cilji in izhodišča prostorskega razvoja države ter določijo usmeritve za načrtovanje prostorskih ureditev državnega in lokalnega pomena.

Vsebina državnega strateškega prostorskega načrta

Na podlagi ciljev, izhodišč in usmeritev se v državnem strateškem prostorskem načrtu določi zasnovo prostorskih ureditev državnega pomena tako, da se razvojne potrebe, ki izhajajo iz razvojnih dokumentov države, uskladijo z varstvenimi zahtevami.

3.2.1.2 Državni prostorski načrt

Namen državnega prostorskega načrta

Državni prostorski načrt je prostorski akt, s katerim se načrtujejo prostorske ureditve državnega pomena iz državnega strateškega prostorskega načrta. Območje državnega prostorskega načrta predstavljajo območja, namenjena posameznim prostorskim ureditvam državnega pomena. Z državnim prostorskim načrtom se načrtujejo tudi prostorske ureditve, ki so skladno s predpisi potrebne zaradi sanacije posledic naravnih ali drugih nesreč. Državni prostorski načrt je podlaga za pripravo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov. Z uveljavitvijo državnega prostorskega načrta se šteje, da so spremenjeni oziroma dopolnjeni občinski prostorski akti v delu in za območja, namenjena posameznim prostorskim ureditvam državnega pomena.

Vsebina državnega prostorskega načrta

V državnem prostorskem načrtu se za prostorske ureditve državnega pomena določijo prostorski izvedbeni pogoji. Območja posameznih prostorskih ureditev se določijo tako natančno, da je njihove meje možno določiti v naravi in prikazati v zemljiškem katastru. V državnem prostorskem načrtu se lahko določi tudi velikost odstopanj od funkcionalnih, oblikovalskih in tehničnih rešitev, ki so dopustna pri pripravi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov, če se z novimi rešitvami v okviru odstopanj ne spreminja načrtovani videz območja, ne poslabšajo bivalne in delovne razmere na območju državnega prostorskega načrta oziroma na sosednjih območjih ter niso v nasprotju z javnimi koristmi. V državnem prostorskem načrtu se posebej določi tiste dele posameznih prostorskih ureditev, za katere se bodo skladno s časovnim načrtom investitorja glede izvedbe prostorski izvedbeni pogoji, ki se nanašajo na načrtovanje posamičnih objektov, določili šele po sprejemu tega državnega prostorskega načrta. V tem primeru se prostorski izvedbeni pogoji podrobneje določijo z dopolnitvami državnega prostorskega načrta po skrajšanem postopku. Ministrica ali minister, pristojen za prostor, podrobneje predpiše vsebino, obliko in način priprave državnega prostorskega načrta.

3.2.2 Medobčinski prostorski akt

Opis z namenom in vsebino medobčinskega prostorskega akta je povzet po Zakonu o prostorskem načrtovanju - ZPNačrt (Ur. l. RS, št. 33/07).

3.2.2.1 Regionalni prostorski načrt

Namen regionalnega prostorskega načrta

Za izvedbo regionalnega razvojnega programa po predpisih o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki zahtevajo načrtovanje prostorskih ureditev regionalnega pomena, udeležene občine pripravijo regionalni prostorski načrt. Udeležene občine ali zveza občin sklenejo dogovor o pripravi regionalnega prostorskega načrta, v katerem določijo tudi pripravljavca načrta. Regionalni prostorski načrt je podlaga za pripravo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov.

Vsebina regionalnega prostorskega načrta

Z regionalnim prostorskim načrtom se na podlagi prikaza stanja prostora, usmeritev iz državnega strateškega prostorskega načrta in ob upoštevanju državnega prostorskega načrta in regionalnega razvojnega programa načrtujejo prostorske ureditve. Regionalni prostorski načrt določa namensko rabo prostora in prostorske izvedbene pogoje za načrtovanje prostorskih ureditev tako natančno, da je na njegovi podlagi mogoče pripraviti projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov. Regionalni prostorski načrt nadomesti občinski prostorski načrt v delu, ki se nanaša na načrtovane prostorske ureditve. Minister podrobneje predpiše vsebino, obliko in način priprave regionalnega prostorskega načrta.

3.2.3 Občinski prostorski akti

Opis z namenom in vsebino občinskih prostorskih aktov je povzet po Zakonu o prostorskem načrtovanju - ZPNačrt (Ur. l. RS, št. 33/07).

3.2.3.1 Občinski prostorski načrt

Namen občinskega prostorskega načrta

Občinski prostorski načrt je prostorski akt, s katerim se, ob upoštevanju usmeritev iz državnih prostorskih aktov, razvojnih potreb občine in varstvenih zahtev, določijo cilji in izhodišča prostorskega razvoja občine, načrtujejo prostorske ureditve lokalnega pomena ter določijo pogoji umeščanja objektov v prostor.

Vsebina občinskega prostorskega načrta

Občinski prostorski načrt vsebuje strateški in izvedbeni del. Strateški del občinskega prostorskega načrta določa:

- izhodišča in cilje ter zasnovo prostorskega razvoja občine;
- usmeritve za razvoj poselitve in za celovito prenovu, usmeritve za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč in prostorskih izvedbenih pogojev ter zasnovo gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena;

- območja naselij, vključno z območji razpršene gradnje, ki so z njimi prostorsko povezana;
- območja razpršene poselitve.

Izvedbeni del občinskega prostorskega načrta po posameznih enotah urejanja prostora določa:

- območja namenske rabe prostora;
- prostorske izvedbene pogoje;
- območja, za katera se pripravi občinski podrobni prostorski načrt.

Občinski prostorski načrt je podlaga za pripravo projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov. Minister podrobneje predpiše vsebino, obliko in način priprave občinskega prostorskega načrta ter pogoje za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij.

3.2.3.2 Občinski strateški prostorski načrt kot samostojen akt

Občina lahko sprejme strateški del prostorskega načrta kot samostojen prostorski akt. V tem primeru se občinski strateški prostorski načrt pripravi z vsebino, kot je za strateški del občinskega prostorskega načrta določeno z zakonom o prostorskem načrtovanju. Za postopek priprave in sprejema občinskega strateškega načrta se smiselno uporabljajo določbe zakona o prostorskem načrtovanju, ki veljajo za pripravo in sprejem občinskega prostorskega načrta.

3.2.3.3 Občinski podrobni prostorski načrt

Namen občinskega podrobnega prostorskega načrta

Občinski podrobni prostorski načrt je prostorski akt, s katerim se podrobneje načrtuje prostorske ureditve na območjih sanacij razpršene gradnje in na območjih za razvoj in širitev naselij, lahko pa tudi na drugih območjih, če se za to izkaže potreba po tem, ko je bil sprejet občinski prostorski načrt. Občinski podrobni prostorski načrt se izdelava tudi za prostorske ureditve lokalnega pomena zaradi posledic naravnih ali drugih nesreč, ki niso določene v

občinskem prostorskem načrtu. Občinski podrobni prostorski načrt je podlaga za pripravo projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Vsebina občinskega podrobnega prostorskega načrta

Z občinskim podrobnim prostorskim načrtom se podrobneje določi:

- območje občinskega podrobnega prostorskega načrta,
- arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev,
- območja, za katera se projektne rešitve pridobijo z javnim natečajem,
- načrt parcelacije,
- etapnost izvedbe prostorske ureditve, če je ta potrebna,
- rešitve in ukrepe za celostno ohranjanje kulturne dediščine,
- rešitve in ukrepe za varstvo okolja in naravnih virov ter ohranjanje narave,
- rešitve in ukrepe za obrambo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, vključno z varstvom pred požarom in
- pogoje glede priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo in grajeno javno dobro.

V občinskem podrobnem prostorskem načrtu se prikažejo tudi vplivi in povezave s sosednjimi enotami urejanja prostora. Če je občinski podrobni prostorski načrt namenjen celoviti prenovi območja, je njegov obvezni sestavni del konservatorski načrt, pripravljen skladno s predpisi o varstvu kulturne dediščine. Z občinskim podrobnim prostorskim načrtom se lahko določi tudi velikost odstopanj od funkcionalnih, oblikovalskih in tehničnih rešitev, ki so dopustna pri pripravi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, če se z novimi rešitvami v okviru odstopanj ne spreminja načrtovani videz območja, ne poslabšajo bivalne in delovne razmere na območju načrta oziroma na sosednjih območjih ter niso v nasprotju z javno koristjo. Minister podrobneje predpiše vsebino, obliko in način priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta.

3.2.3.4 Postopek priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta

Glede na to, da je v nalogi opisan postopek priprave z vsebino občinskega lokacijskega načrta po takratni zakonodaji in bi se po zdajšnjem Zakonu o prostorskem načrtovanju imenoval

občinski podrobi prostorski načrt, bomo v nadaljevanju le tega tudi opisali (povzeto po Zakonu o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt, Ur. l. RS, št. 33/07).

Začetek priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta

Postopek priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta občine se začne s sklepom, ki ga sprejme župan in ga objavi v uradnem glasilu in v svetovnem spletu ter ga pošlje ministrstvu. Sklep, ki vsebuje:

- oceno stanja in razloge za pripravo prostorskega načrta,
- območje prostorskega načrta, kadar gre za spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta,
- način pridobitve strokovnih rešitev,
- roke za pripravo občinskega prostorskega načrta in njegovih posameznih faz in
- navedbo nosilcev urejanja prostora, ki podajo smernice za načrtovane prostorske ureditve iz njihove pristojnosti,

poleg tega določa tudi obveznosti v zvezi s financiranjem priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta.

Osnutek občinskega podrobnega prostorskega načrta

Občina pripravi osnutek podrobnega prostorskega načrta na podlagi prikaza stanja prostora, občinskega prostorskega načrta in izraženih investicijskih namer občine ter drugih oseb.

Občina pošlje osnutek občinskega podrobnega prostorskega načrta nosilcem urejanja prostora ter jih pozove, da ji v roku 30 dni od prejema poziva dajo smernice. Če nosilci urejanja prostora v predpisanem roku ne dajo smernic, se šteje, da jih nimajo, pri čemer pa mora pripravljavec upoštevati vse zahteve, ki jih za načrtovanje predvidene prostorske ureditve določajo veljavni predpisi.

Ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, v predpisanem roku tudi pisno sporoči občini, ali je za občinski podrobni prostorski načrt potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje.

Dopolnjen osnutek občinskega podrobnega prostorskega načrta

Ob upoštevanju smernic nosilcev urejanja prostora občina dopolni osnutek občinskega podrobnega prostorskega načrta.

Za posamezne prostorske ureditve se lahko pripravijo variantne rešitve. Variantne rešitve se ovrednoti in medsebojno primerja s prostorskega, okoljskega, funkcionalnega in ekonomskega vidika.

Kadar je za občinski podrobni prostorski načrt potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje, občina za dopolnjen osnutek občinskega podrobnega prostorskega načrta zagotovi okoljsko poročilo in ga skupaj z dopolnjenim osnutkom občinskega podrobnega prostorskega načrta pošlje ministrstvu, pristojnemu za varstvo okolja. Ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, najkasneje v 15 dneh preveri, ali je okoljsko poročilo kakovostno izdelano in v skladu s predpisi. Če ministrstvo ugotovi, da okoljsko poročilo ni kakovostno ali ni izdelano v skladu s predpisi, ga s sklepom zavrne.

Sodelovanje javnosti

Občina mora v postopku priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta omogočiti sodelovanje javnosti ob smiselni uporabi določb, ki veljajo za občinski prostorski načrt.

Občina mora tako v postopku priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta omogočiti javnosti seznanitev z njegovim dopolnjenim osnutkom v okviru javne razgrnitve, ki traja najmanj 30 dni in v tem času zagotoviti tudi njegovo javno obravnavo. Občina z javnim naznanilom in v svetovnem spletu na krajevno običajen način obvesti javnost o:

- kraju in času javne razgrnitve ter spletnem naslovu, kadar je načrt elektronsko dostopen,
- kraju in času njegove javne obravnave in
- načinu dajanja mnenj in pripomb javnosti ter roku za njihovo posredovanje.

Javno naznanilo mora vsebovati tudi navedbo vseh zemljiških parcel, katerih namenska raba se spreminja, razen pri pripravi prvega občinskega podrobnega prostorskega načrta.

Občina obvesti javnost o javni razgrnitvi in javni obravnavi dopolnjenega osnutka občinskega podrobnega prostorskega načrta najmanj sedem dni pred začetkom javne razgrnitve. V okviru javne razgrnitve ima javnost pravico dajati pripombe in predloge na dopolnjeni osnutek občinskega podrobnega prostorskega načrta. Občina preuči pripombe in predloge javnosti in do njih zavzame stališče, ki ga objavi na krajevno običajen način in v svetovnem spletu. Lastnice ali lastnike (v nadaljnjem besedilu: lastniki) zemljišč mora občina pisno seznaniti s svojimi stališči glede pripomb in predlogov, ki so jih izrazili v okviru javne razgrnitve.

Če je za občinski podrobni prostorski načrt treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje, mora občina javnost seznaniti sočasno tudi z okoljskim poročilom.

V okviru javne razgrnitve dopolnjenega osnutka občinskega podrobnega prostorskega načrta je s tistimi njegovimi deli, ki so zaradi obrambnih ali drugih varnostnih razlogov določeni kot tajni, treba ravnati skladno s predpisi o tajnih podatkih.

Če se v primeru čezmejnih vplivov država članica Evropske unije odloči, da bo sodelovala v postopku celovite presoje vplivov na okolje, se predvideni rok nadomesti z rokom, dogovorjenim skladno z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

Sprejem občinskega podrobnega prostorskega načrta

Občina pripravi predlog občinskega podrobnega prostorskega načrta na podlagi stališča, ki ga zavzame do pripomb in predlogov javnosti ter ga nemudoma posreduje nosilcem urejanja prostora, da dajo v 30 dneh mnenje, ali predlog občinskega podrobnega prostorskega načrta upošteva smernice, ki so dane na podlagi tega zakona.

Če je za občinski podrobni prostorski načrt treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje, se pristojna ministrstva v mnenju opredelijo tudi o sprejemljivosti vplivov občinskega podrobnega prostorskega načrta na okolje s stališča svoje pristojnosti in ga pošljejo ministrstvu, pristojnemu za varstvo okolja. Na podlagi mnenj ministrstev ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, odloči o sprejemljivosti vplivov izvedbe občinskega podrobnega prostorskega načrta skladno z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

Občina predloži občinskemu svetu usklajen predlog občinskega podrobnega prostorskega načrta v sprejem, če je iz mnenj nosilcev urejanja prostora razvidno, da so v predlogu občinskega prostorskega načrta smernice upoštevane in če je ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, skladno z zakonom, ki ureja varstvo okolja, izdalo potrdilo, da so vplivi njegove izvedbe na okolje sprejemljivi.

Občinski podrobni prostorski načrt sprejme občinski svet z odlokom in ga objavi v uradnem glasilu.

4   PODCENTER ZA RAVNANJE Z ODPADKI Z DEPONIJO INERTNIH ODPADKOV POLEG DEPONIJE KOMUNALNIH ODPADKOV

4.1   Razvoj deponije komunalnih odpadkov Vranoviči

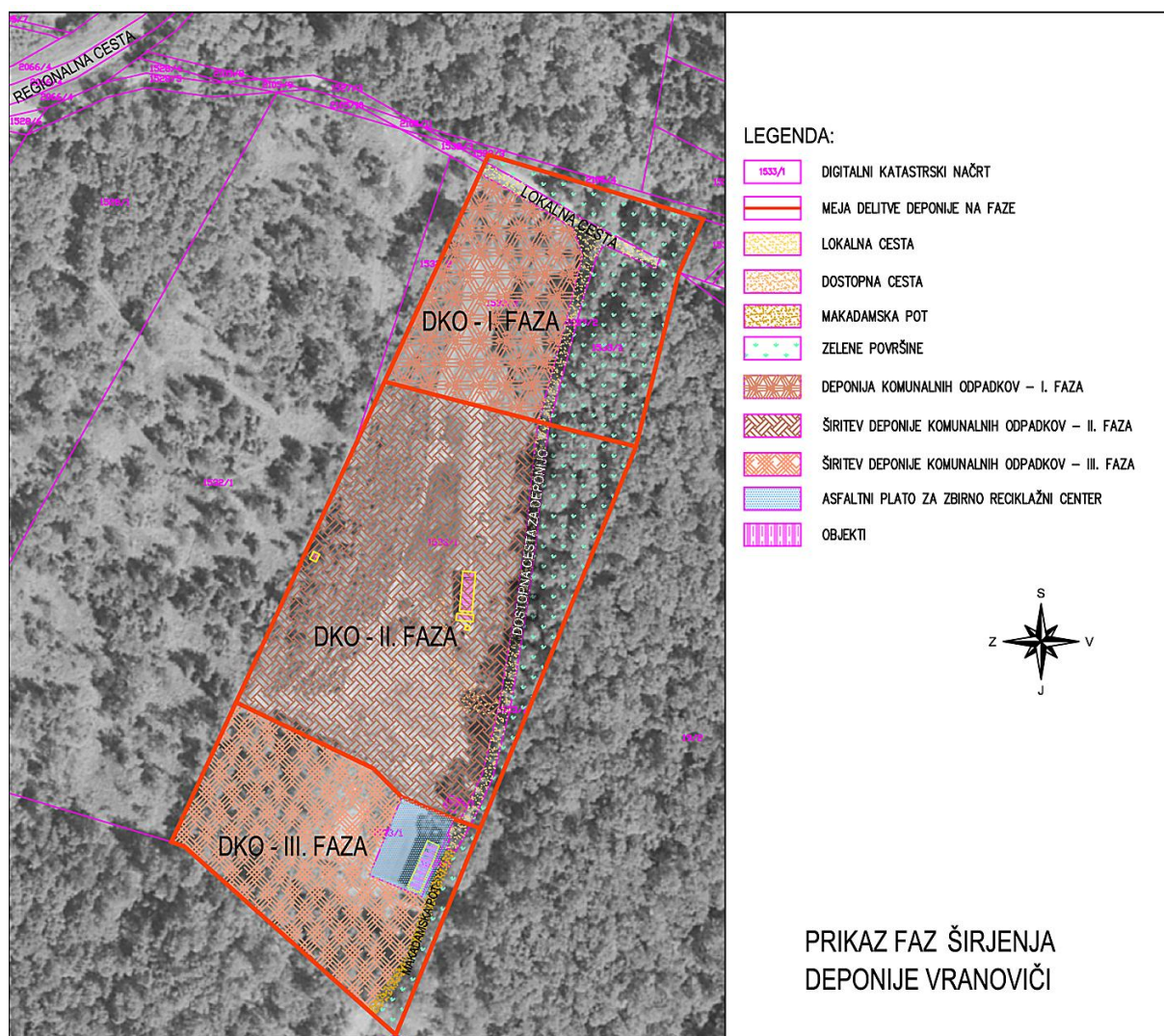
Obstoječa deponija za odlaganje komunalnih odpadkov Vranoviči je obratovala približno 20 let. Deponija je služila potrebam odlaganja odpadkov občin Črnomelj in Semič. Poleg komunalnih odpadkov od prebivalstva so na deponijo odlagali tudi nenevarne odpadki iz industrije in gospodarstva (npr. pepel, izkopi, odpadni pesek, itd.), kar je predstavljalo približno 1/3 celotne količine odpadkov. Na deponijo je bilo priključenih približno 92 % prebivalcev od skupno 18.500 prebivalcev obeh občin.

Komunala Črnomelj je za lokacijo Vranoviči leta 1977 pridobila lokacijsko dokumentacijo, ki jo je izdelal Urbanistični inštitut Slovenije iz Ljubljane. Tedanja Skupščina občine Črnomelj pa je leta 1978 izdala odločbo o dodelitvi zemljišča s parc št. 1533 k.o. Vranoviči v Vranovičih za deponiranje komunalnih odpadkov. Na tej lokaciji je bilo že v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja staro smetišče.

V letu 1990 je Komunala Črnomelj pridobila novo lokacijsko dovoljenje za sanacijo obstoječe I. faze deponije in širitev deponije v II. fazi na lokaciji Vranoviči. Nato je občina Črnomelj pristopila k pripravi lokacijskega načrta za sanacijo in razširitev deponije komunalnih odpadkov Vranoviči, ki je bil sprejet z odlokom (Skupščinski Dolenjski list, št. 7/91 in Ur. l. RS, št. 37/93). Deponija se je širila in zapolnjevala proti jugu.

V letu 2000 pa je bil sprejet lokacijski načrt za razširitev deponije komunalnih odpadkov, ki je obravnaval širitev deponije za III. fazo (Ur. l. RS, št. 43/00) ter ureditev sprejemnega centra. V ta namen je bil pripravljen Izsek iz lokacijskega načrta za razširitev deponije komunalnih odpadkov. Po njem je bila izvedena iztresalna rampa ter nadstrešnica.

Slika 2: Prikaz faz širjenja deponije Vranoviči

4.2 Umestitev podcentra za ravnanje z odpadki in deponije inertnih odpadkov v prostor glede na planske dokumente

Obstoječa deponija komunalnih odpadkov Vranoviči se je zapolnila, zato sta se občini Črnomelj in Semič odločili in dogovorili, da se deponija Vranoviči zapre, skupaj z občinami na območju Dolenjske pa sta pristopili k izgradnji Centra za ravnanje z odpadki Dolenjske (v nadaljevanju CeROD) v Leskovcu pri Novem mestu. V ta namen sta v letu 2002 podpisali medobčinsko pogodbo o izgradnji in obratovanju CeROD-a v Mestni občini Novo mesto, na katerega bo komunalne odpadke odlagalo 12 dolenjskih, belokranjskih in posavskih občin.

V letu 2005 se je pričelo s faznim zapiranjem odlagališča v skladu z veljavnimi predpisi, preostanek odpadkov pa se je začelo odvažati na CeROD v Leskovec.

4.2.1 Spremembe in dopolnitve lokacijskega načrta za širitev deponije komunalnih odpadkov za III. fazo z ureditvijo Podcentra za ravnanje z odpadki Vranoviči

Dostop do območja deponije komunalnih odpadkov je po asfaltni lokalni cesti, ki vodi od regionalne ceste Črnomelj - Gradac proti Zastavi, dostop do obstoječe deponije pa iz asfaltirane dovozne ceste, ki poteka po vzhodnem robu območja deponije. Odlagališče je ograjeno, ima sistem odzračevanja z odplinjevalnimi jaški, urejeno pa je tudi odvodnjavanje izcednih vod, ki se izcejajo v za ta namen postavljene cisterne in bazen, ki je bil zgrajen v letu 1994. V letu 1996 je bil tudi dokončan sistem za razprševanje izcednih vod, tako da se izcedne vode razpršujejo po obstoječem odlagališču.

V januarju 2004 je bil izdelan idejni projekt za Podcenter za ravnanje z odpadki (v nadaljevanju PCRO) Vranoviči, v katerem so se podale rešitve v zvezi z ureditvijo stresalne ploščadi ter stiskalnice vključno z nadstrešnicami ter rešitve v zvezi z ureditvijo odlagališča inertnih odpadkov. Na podlagi idejnega projekta so bile julija 2004 izdelane spremembe in dopolnitve lokacijskega načrta (v nadaljevanju SDLN) za širitev deponije komunalnih odpadkov za III. fazo z ureditvijo PCRO-ja Vranoviči, ki so bile v letu 2004 tudi sprejete.

Zasnova deponije oz. odlaganja odpadkov je temeljila na obstoječi deponiji in spremljajočih ureditvah ter razpoložljivem zemljišču na južni strani deponije. Obstoječe prometne in komunalne ureditve ter ureditve za varovanje okolja so, z manjšimi prilagoditvami novi situaciji, omogočale ustrezno povečanje deponije za III. fazo odlaganja. S sprejetim lokacijskim načrtom so bili določeni tudi osnovni pogoji za odlaganje odpadkov ter drugi pogoji, ki jih je bilo potrebno izvesti za ustrezno funkcioniranje deponije.

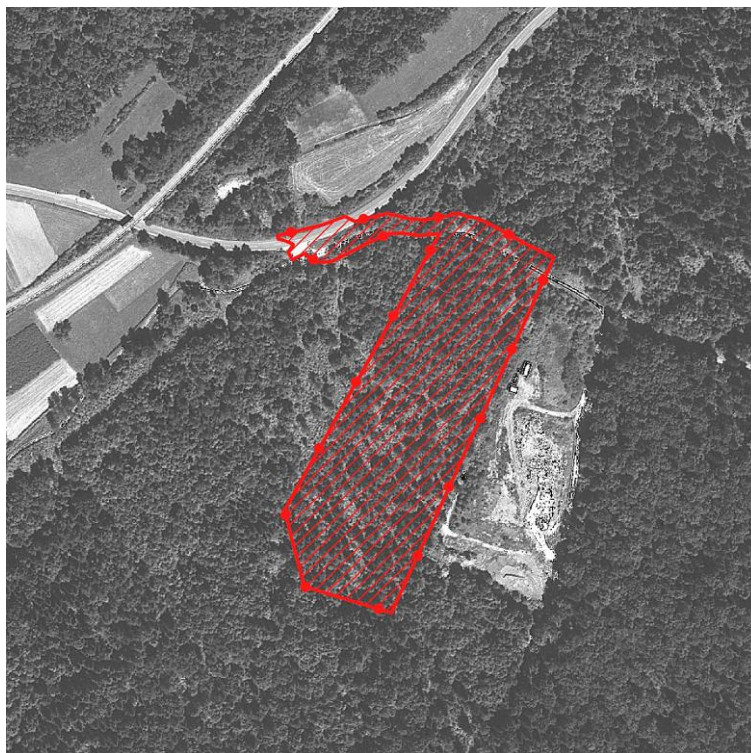
S sprejetimi SDLN je bilo določeno, da se na odlagališču Vranoviči uredi PCRO občin Črnomelj in Semič s stresališčem in komprimacijo komunalnih odpadkov ter da se pripravijo površine za kompostiranje. V ta namen je bilo potrebno predhodno pripraviti dno deponije za odlaganje inertnih odpadkov, po zapolnitvi južnega dela območja III. faze z inertnimi odpadki

pa je bila predvidena utrditev površine deponije ter izvedba pretovorne postaje in kompostarne s spremljajočimi ureditvami.

Pred vstopom na deponijo je bil predviden plato z rampo za evidenco in pregled pripeljanih odpadkov. Priključki na javno komunalno in energetska infrastrukturo za rešitve, ki jih je podal osnovni lokacijski načrt, niso bili predvideni. S SDLN pa je bil predviden sanitarni blok za zaposlene v bivalnem objektu. Oskrba s sanitarno vodo je bila predvidena iz cisterne. Odpadne in fekalne vode iz sanitarij naj bi se odvajale v dvoprekatno greznico na praznjenje. Ogrevanje bivalnega kontejnerja je bilo predvideno s plinsko pečjo.

4.2.2 Programska zasnova za širitev Podcentra za ravnanje z odpadki Vranoviči

V letu 2004 je bila izdelana programska zasnova za širitev PCRO-ja Vranoviči. Območje urejanja s programsko zasnovo so predstavljala zemljišča zahodno od obstoječe komunalne deponije Vranoviči.

Slika 3: Prikaz območja programske zasnove za širitev PCRO-ja Vranoviči

Zemljišča, ki so bila predmet obdelave v programski zasnovi, so po obstoječem prostorskem planu občine opredeljena kot druga kmetijska zemljišča. Na svojem vzhodnem delu mejijo na stavbna zemljišča oziroma območje za gradnjo obstoječe komunalne deponije Vranoviči, ki pa se bo zaradi spremembe v organizaciji in tehnologiji zbiranja ter odlaganja odpadkov preoblikovala v PCRO.

Za območje širitve odlagališča je značilen vrtačast teren, porasel z gozdom, kjer se višinska razlika giblje okoli 4 m. V radiju 1200 m ni bivalnih zgradb.

Območje obstoječe deponije in predvidene širitve leži na tektonsko močno porušenem in pretrtem dolomitu. Raziskave so pokazale, da je dolomit prekrit z razmeroma tankim pokrovom meljastih glin, ki le v grapah in globokih razpokah presega debelino nekaj metrov. V bližini območja ni vodnjakov in izvirov, ki bi bili uporabljeni za vodooskrbo. Na območju odlagališča odpadkov ni niti opazne podtalnice niti zaščitenega vodega vira.

Območje urejanja za širitev deponije se je navezovalo na dostopno asfaltno cesto do obstoječe deponije. Ker je lokacija dislocirana od naselja, hodniki za pešce niso bili potrebni. Območje se navezuje preko lokalne ceste za naselje Zastava na regionalno cesto Črnomelj – Gradac, ki jo je bilo potrebno rekonstruirati do odcepa za obstoječo deponijo. Priključek na regionalno cesto je bil neustrezen, zato so ga zaradi pričakovanega povečanja prometa tovornih vozil na tangiranem odseku rekonstruirali tako, da so se zagotovili ustrezni zavijalni radiji in drugi elementi priključevanja.

Na območju deponije inertnih odpadkov (v nadaljevanju DIO) je predvidena le drenaža izcednih vod, ki se priključuje na zadrževalni bazen izcednih vod na območju obstoječe deponije komunalnih odpadkov oziroma PCRO.

4.3 Projektne dokumentacije z idejnimi rešitvami zasnove PCRO in DIO

Dejansko stanje v prostoru je danes sledeče. Za deponijo so bile izdelane že različne projektne dokumentacije. Najprej sta se, po SDLN za širitev deponije komunalnih odpadkov za III. fazo, v septembru 2004 izdelali projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja

(v nadaljevanju PGD) za PCRO in rekonstrukcijo lokalne ceste za Zastavo, po namenu in vsebini SDLN. Namen PGD-ja je bil pridobivanje sredstev za izvedbo PCRO-ja in DIO.

V fazi pridobivanja sredstev je bilo veliko usklajevalnih sestankov, kjer sta se občini Črnomelj in Semič dogovarjali s Komunalo Črnomelj ter ostalimi o potrebah PCRO-ja, o njegovi organizaciji in mehanizaciji. Zaključili so z ugotovitvami, da je predviden prostor za PCRO (III. faza širitve komunalne deponije) nesprejemljiv zaradi novo predvidene organizacije.

Zaradi reorganizacije PCRO in DIO je bilo potrebno zanj določiti novo lokacijo. S programsko zasnovo za širitev PCRO-ja so bila določena zemljišča zahodno od obstoječe komunalne deponije Vranoviči.

Tako so bile v letu 2005 izdelane nove projektne dokumentacije. Za zapolnitev južnega dela deponije Vranoviči se je septembra 2005 izdelal projekt za izvedbo (v nadaljevanju PZI) za deponijo inertnih odpadkov, ki je predvidel fazno zapolnjevanje južnega dela obstoječe deponije (III. faza širitve komunalne deponije) in nadaljevanje zapolnjevanja predvidenega južnega dela območja, ki je bil s sprejeto programsko zasnovo namenjen za širitev DIO.

V decembru 2005 je bila izdelana idejna zasnova za PCRO z DIO – II. faza, ki je bila podlaga za izdelavo občinskega lokacijskega načrta (v nadaljevanju OLN). Tako se je začel postopek izdelave OLN-ja, saj brez pravne podlage ni bilo mogoče pridobiti gradbenega dovoljenja za izgradnjo PCRO-ja.

Zaradi pridobljenih finančnih sredstev pa je bilo potrebno izdelati projektno dokumentacijo PZI za PCRO Vranoviči – plato s pretovorno postajo in infrastrukturna ureditev, na podlagi katere se je pričela predhodna gradnja določenih objektov (cestni priključek, pretovorna postaja z nadstrešnico, kontrolni objekt, tehničnica in infrastruktura), kljub takrat še ne sprejetemu OLN-ju.

4.4 Postopek sprejemanja OLN-ja za Podcenter za ravnanje z odpadki in deponija inertnih odpadkov

OLN za Podcenter za ravnanje z odpadki in deponija inertnih odpadkov je bil izdelan po takrat veljavnem Zakonu o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 110/02). Splošne določbe, vsebina in način priprave OLN-ja pa so bile izdelane po Pravilniku o vsebini, obliki in načinu priprave državnih in občinskih lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag (Ur. l. RS, št. 86/04).

4.4.1 Osnutek programa priprave

Osnutek programa priprave je bila začetna faza postopka prostorskega akta (OLN-ja). Le ta je vsebovala oceno stanja, razloge in pravno podlago, predmet in programska izhodišča, okvirno ureditveno območje, nosilce urejanja prostora, ki so dali smernice in mnenja, seznam potrebnih strokovnih podlag, način pridobivanja strokovnih rešitev, rok za pripravo prostorskega akta in obveznosti v zvezi s financiranjem.

4.4.2 Obvestilo občine o nameri priprave OLN-ja

Država oziroma ministrstvo za okolje in prostor je bilo obveščeno o nameravanem postopku. Pripravljeno je bilo gradivo s tekstualnim delom (opis obstoječega stanja, razlogi za pripravo, predlagane ureditve,...) in grafičnim prikazom. Ministrstvo se je na podlagi tega gradiva odločilo o potrebi celovite presoje vplivov na okolje (v nadaljevanju CPVO).

4.4.3 1. prostorska konferenca

1. prostorska konferenca (v nadaljevanju PK) je bila izvedena z namenom, da se pridobijo in uskladijo priporočila, usmeritve in legitimni interesi lokalne skupnosti, gospodarstva in interesnih združenj ter organizirane javnosti. Pripravljavec jo je organiziral najmanj 8 dni pred sprejetjem programa priprave.

4.4.4 Program priprave

Ko je bil osnutek programa priprave dopolnjen z odločbo s strani ministrstva o potrebi CPVO-ja ter pripombami iz 1. PK, je bil le ta sprejet s strani župana ter objavljen v Uradnem listu.

4.4.5 Gradivo za pridobivanje smernic

Gradivo za pridobivanje smernic je bilo poslano vsem nosilcem urejanja prostora, ki so bili definirani v programu priprave, da so v zakonitem roku 30 dni oziroma 15 dni v skrajšanem postopku podali smernice za načrtovanje za predvideno prostorsko ureditev. Zraven je bil priložen tudi program priprave.

4.4.6 Strokovne podlage

Strokovne podlage so bile pripravljene v več variantnih rešitvah. O izboru variantne rešitve, ki je bila podlaga za pripravo prostorskega akta, če ni bila pridobljena z javnim natečajem, je odločil pripravljavec.

4.4.7 Predlog

Predlog dokumenta se je izdelal na podlagi izbrane variantne rešitve strokovnih podlag ob upoštevanju vseh smernic nosilcev urejanja prostora (naredila se je analiza smernic) ter z vsemi ostalimi usmeritvami: investitorjev, lastnikov,...

4.4.8 2. prostorska konferenca

2. PK s predstavitevijo konkretnjših rešitev je bila izvedena z istim namenom kot 1. PK, da so se pridobila in uskladila priporočila, usmeritve in legitimni interesi lokalne skupnosti, gospodarstva in interesnih združenj ter organizirane javnosti. Pripravljavec jo je organiziral najmanj 14 dni pred javno razgrnitvijo. Pripravljavec je moral priporočila PK priložiti gradivu prostorskega akta, ki ga je potem poslal v sprejem. Predlog se je nato dopolnil s priporočili.

4.4.9 Javna razgrnitev predloga OLN-ja in javne obravnave

Predlog prostorskega akta je bil pred sprejetjem razgrnjen za 30 dni na javni razgrnitvi (v nadaljevanju JR). V tem času je bila opravljena tudi javna obravnava (v nadaljevanju JO). O razgrnitvi, času in kraju JR in JO je bila obveščena javnost v uradnem glasilu. Pripravljavec OLN-ja je moral pisno ali z javnim naznanilom obvestiti lastnike nepremičnin na območju lokacijskega načrta o JR in JO lokacijskega načrta ter jih pred obravnavo predloga lokacijskega načrta na občinskem svetu pisno seznaniti s stališči do njihovih morebitnih pripomb in predlogov. Stališča do pripomb in predlogov lastnikov nepremičnin na območju OLN-ja je moral pripravljavec občinskemu svetu posebej obrazložiti in utemeljiti.

4.4.10 Stališča do pripomb

O pripombah in predlogih zapisanih v času javne obravnave in razgrnitve so morala biti oblikovana strokovna stališča, s katerimi se je dopolnil predlog. Stališča so bila skupaj s pripombami in predlogi pripravljavcev priložena k predlogu in so se posredovala v sprejem. Lastniki in vsi ostali, ki so podali pripombe v času javne razgrnitve, so bili pisno seznanjeni s stališči do njihovih pripomb.

4.4.11 Dopolnjeni predlog

Dopolnjeni predlog je bil izdelan na podlagi vseh sprejetih pripomb iz JR, priporočil iz 2. PK ter je bil poslan nosilcem urejanja prostora, ki so že podali smernice, v mnenja. Nosilcem urejanja prostora je bil poslan le tisti del dopolnjenega predloga, ki se je nanašal na zadeve iz njihove pristojnosti. V mnenjih so ugotovili ali so bile upoštevane njihove smernice. V mnenjih ni bilo možno postavljati novih ali drugačnih pogojev. Rok za mnenje je bil 30 dni, v primeru skrajšanega postopka pa 15 dni.

4.4.12 Predlog za sprejem

Ko so bila pridobljena vsa pozitivna mnenja nosilcev urejanja prostora k dopolnjenemu predlogu, se je pripravil predlog za sprejem, ki je moral vsebovati tudi vsa pridobljena pozitivna mnenja, za tiste nosilce urejanja prostora, ki niso podali svojih mnenj, pa so morala biti priložena dokazila o pošiljanju.

4.4.13 Sprejet dokument

Občinski svet je sprejel odlok in ga objavil v Uradnem listu. Odlok o OLN-ju je lahko določil tudi velikost odstopanj od funkcionalnih, oblikovalskih in tehničnih rešitev, ki so bila dopustna pri pripravi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov, če se z novimi rešitvami v okviru odstopanj ne bi spreminjal načrtovani videz območja, poslabšali bivalni in delovni pogoji ter vplivi na okolje na območju lokacijskega načrta oziroma na sosednjih območjih ter da ne bi bili v nasprotju z javno koristjo. Istočasno je bil izdelan tudi končni dokument OLN-ja, ki se je fazno imenoval sprejet dokument.

4.5 Vsebina OLN-ja za Podcenter za ravnanje z odpadki in deponija inertnih odpadkov Vranoviči

4.5.1 Opis prostorske ureditve

Predmet obravnave v OLN-ju je bila določitev urbanistično-arhitekturnih pogojev, pogojev za zunanje ureditve ter vseh ostalih pogojev, ki jih bo moral investitor upoštevati pri izvedbi PCRO-ja, DIO, rekonstrukcije dostopne ceste ter ureditvi komunalne in energetske infrastrukture. Z OLN-jem so se določili lokacijski pogoji za pripravo PGD-jev po zakonu, ki ureja graditev objektov - zlasti glede namena, lege, funkcije, velikosti in oblikovanja objektov ter določili prostorski ukrepi po Zakonu o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 110/02, 8/03-popr. in 58/05-ZZK-1).

Dostop na območje OLN-ja je za PCRO iz lokalne ceste 554590 za Zastavo, dostop do obstoječe deponije pa iz asfaltirane ceste, ki poteka po vzhodnem robu območja OLN-ja.

Na severozahodnem območju urejanja se je predvidela ureditev PCRO-ja, ki bo obsegal zbirno reciklažni center (v nadaljevanju ZRC) komunalnih odpadkov, pretovorno postajo s stiskalnico komunalnih odpadkov, spremljajoče objekte in ureditve (upravni objekt, garaža za stroje, tehtnico, parkirne površine) ter površine za kompostarno ali obdelavo organskih odpadkov in za gradbene odpadke. Za DIO se je namenila površina, ki je bila po prvotnem lokacijskem načrtu namenjena za III. fazo širitve komunalne deponije ter preostali, južni del območja, ki je bil za odlagališče inertnih odpadkov opredeljen s sprejeto programsko zasnovo. V OLN se je vključilo tudi območje obstoječe deponije z namenom, da se določijo pogoji za končne ureditve po njenem zaprtju. Za funkcioniranje deponije so bile predvidene tudi spremljajoče prometne in komunalne ureditve, ureditve za varovanje okolja ter ureditve za sanacijo in rekultivacijo območja.

Vse rešitve (urbanistična, prometna, komunalna in ostale ureditve) morajo, ob zagotavljanju ustreznosti funkcionalnosti, zagotavljati čim boljše vključitev deponije v širši prostor. Pri oblikovanju celotnega prostora je bilo potrebno stremeti k čim manjšemu vplivu odlagališča na sosednja zemljišča. Ob sanaciji deponije je bilo treba zagotoviti skrbno oblikovanje reliefa novega deponijskega telesa, ki bo hkrati zagotovilo stabilnost in se bo prilagajalo naklonom in smerem okoliškega reliefa. Novo oblikovana deponija na stiku z raščnim terenom se naj le temu prilagaja z zaokrožitvijo stikov. Najvišja kota deponije ne sme presegati 176 m nm. Naklon obodnih nasipov naj bo v razmerju do 1:2,5, najmanjši padeč zgornje zatesnitve deponijskega telesa sme znašati 4 %. Pri ureditvi deponijskega telesa in sanaciji so bile predvidene zasaditve, ki bodo povezovale obstoječi gozdni rob s kmetijskimi travniškimi površinami.

4.5.1.1 Osnovna izhodišča prostorskih ureditev

Na osnovi analize osnovnih značilnosti prostora, razlogov za izdelavo OLN-ja in upoštevajoč smernice nosilcev urejanja prostora ter programa investitorja, so bila določena osnovna izhodišča za obravnavani dokument, na katerih temeljijo prostorske ureditve, in sicer:

- upoštevati rekonstrukcijo lokalne ceste 554590 med R1-218/1212 Podzemelj – Črnomelj in Zastavo z odvodnjavanjem (PGD -55/04, Topos d.o.o., September 2004),
- ohranjati zelene površine – gozd na vzhodnem delu območja ob javni poti,

- predvideti nov dostop v območje urejanja,
- na obstoječo ograjo navezati predvideno ograjo okoli območja,
- uskladiti nove ureditve z obstoječim stanjem.

4.5.1.2 Program

Znotraj območja urejanja se bo realiziral naslednji program:

- območje PCRO-ja s pripadajočimi objekti na severozahodnem delu območja OLN-ja,
- območje deponije komunalnih odpadkov, ki se po zapolnitvi zapre in sanira na vzhodnem delu območja OLN-ja,
- območje DIO na jugu območja OLN-ja,
- dostopne poti in manipulacijske površine,
- infrastrukturna ureditev območja,
- zelene površine na vzhodnem robu OLN-ja.

4.5.2 Način pridobivanja variantnih rešitev z utemeljitvijo izbora najustreznejše variante

Strokovne podlage niso bile izdelane v variantnih rešitvah, ker je bila končna situacija že definirana z obstoječim stanjem, izdelano idejno zasnovo ter programskimi zasnovami. Zato tudi utemeljevanje izbora najustreznejše variante ni prišlo v poštev.

4.5.3 Obstoječe stanje v prostoru

4.5.3.1 Naravne značilnosti prostora

Za območje širitve odlagališča je značilen vrtačast teren porasel z mešanim gozdom (slabše kvalitete), kjer se višinska razlika giblje okoli 4 m. Obravnavano območje leži na tektonsko močno porušenem in pretrttem dolomitu. Raziskave so pokazale, da je dolomit prekrit z razmeroma tankim pokrovom meljastih glin, ki le v grapah in globokih razpokah presega debelino nekaj metrov. V bližini lokacije ni vodnjakov in izvirov, ki bi bili uporabljeni za

vodooskrbo. Na območju odlagališča odpadkov tudi ni niti opazne podtalnice niti zaščitenega vodnega vira.

Slika 4:

Pogled na območje predvidenega PCRO-ja

Slika 5:

Pogled na že ograjeno območje PCRO-ja

4.5.3.2 Ustvarjene razmere v prostoru

Grajena struktura

Na vzhodnem delu območja je obstoječa komunalna deponija s spremljajočimi objekti. To so lesena baraka kot garaža za delovne stroje, na iztresalnem platoju pa se nahaja reciklažni center. Na zahodnem delu obstoječe deponije je lociran zadrževalni bazen (zbiralnik in izcednik vod). Na severnem delu območja ob obstoječi deponiji se nahajajo: nadstrešnica pretovorne postaje na asfaltiranem platoju, transformatorska postaja, kontrolni objekt (tipski kontejner) ter plato s tehtnico. Območje je skoraj v celoti ograjeno z mrežasto ograjo. V radiju 1200 m ni bivalnih zgradb.

Slika 6:
Pogled na iztresalni plato na
jugu območja OLN-ja

Slika 7:
Lesena garaža za spravilo delovnih strojev
na območju obstoječe deponije

Slika 8:
Transformatorska postaja na
severu območja OLN-ja

Slika 9:
Pretovorna postaja v PCRO-ju

Motnje in omejitve v prostoru

Omejitev v prostoru, v smislu širitve območja, predstavljajo: na severu cesta, na jugu, vzhodu in zahodu pa gozd. Omejitev pri širitvi deponije predstavlja tudi bližina železniške proge Novo mesto - Črnomelj - Metlika, ki poteka severozahodno od deponije. Širitve deponije za potrebe odlaganja inertnih in gradbenih odpadkov so v območju varovalnega pasu železnice in zanje velja, da je za vse posege v 200 m varovalnem pasu proge potrebno upoštevati Zakon

o varnosti v železniškem prometu (Ur. l. RS, št. 85/00) in Pravilnik o pogojih za graditev gradbenih ali drugih objektov, saditev drevja ter postavljanje naprav v varovalnem progovnem pasu in v varovalnem pasu ob industrijskem tiru (Ur. l. SRS, št. 2/87).

Vpliv območja OLN-ja na okolje

Na območju deponije je potrebno zagotoviti ukrepe za varstvo pred onesnaženjem zraka ter tal in vode, predvsem pa rešitve za odvodnjavanje vod z deponijskega telesa ter vzdrževalne ceste, tako da bo preprečeno neposredno odtekanje onesnažene vode v tla, podtalnico in površinske vode. Hrup in emisije v zrak, ki bodo povzročeni med gradnjo in med obratovanjem, morajo ostati pod normativno določenimi ravnmi.

Ambientalne kvalitete v prostoru

Gre za površine ob obstoječi deponiji, ki je bila v funkciji približno 20 let. Območje nima posebnih kvalitete. Prednost lokacije je v tem, da je obkrožena z gozdom in kot taka dislocirana od ostalih odprtih površin.

Infrastruktura

Promet

Območje urejanja se navezuje na dostopno asfaltno cesto do obstoječe deponije. Širše gledano se območje navezuje preko lokalne ceste za naselje Zastava na regionalno cesto R1-218/1212 Črnomelj – Gradac. Iz regionalne ceste na lokalno - dostopno cesto je že izveden nov priključek. Po severnem in vzhodnem robu deponije poteka asfaltirana pot. Pred vstopom v območje PCRO-ja na severnem delu je rampa, takoj za rampo je vhodni objekt ter tehtnica za evidenco in pregled pripeljanih odpadkov. Na območje OLN-ja sta možna še dva obstoječa dostopa in sicer na vzhodnem delu območja do izstresalnega platoja in do lesenega objekta na obstoječi deponiji.

Slika 10:

Dostop na iztresalni plato na obstoječi deponiji

Slika 11:

Dostop na PCRO

Vodovod

Na območju ni izvedenega vodovodnega omrežja. Obstoječe omrežje poteka približno 600 m severovzhodno od območja obravnave.

Kanalizacija

Odvodnjavanje obstoječega asfaltiranega iztresalnega platoja je izvedeno z izpustom v ponikovalnico. Vse izcedne vode iz deponije se zbirajo v drenažno kanalizacijo, ki je izvedena na dnu deponije pod drenažnim slojem in se zaključuje z jaški in zadrževalnim bazenom izcednih voda.

Elektrika

Na severnem delu območja je izvedena nova transformatorska postaja TP 20/0,4 kV, ki se napaja iz obstoječega 20 kV daljnovoda Gradac, ki poteka ob regionalni cesti.

Telekomunikacijsko omrežje

Na samem območju ni obstoječega telekomunikacijskega omrežja. Trasa optičnega kabla in krajevnega kabskega omrežja poteka ob regionalni cesti Metlika - Črnomelj in je tangirana z izgradnjo novega priključka na regionalno cesto in priključitvijo na ostalo komunalno infrastrukturo.

Naravne danosti in kulturna dediščina

Na območju OLN-ja ni evidentiranih naravnih vrednot ali kulturne dediščine, oziroma območij, ki bi jih bilo potrebno varovati. Območje se ne nahaja v območju Nature 2000.

4.5.4 Umestitev načrtovane ureditve v prostor

4.5.4.1 Vplivno območje OLN-ja

Vplivno območje OLN-ja je enako ureditvenemu območju OLN-ja. Vplivno območje OLN-ja bo v času gradnje zajemalo zemljišča znotraj ureditvenega območja ter zemljišča, namenjena za gradnjo primarne in energetske infrastrukture. Po izgradnji prostorskih ureditev bo vplivno območje obsegalo zemljišča, ki so sedaj vključena v območje OLN-ja.

4.5.4.2 Vpliv in povezave s soslednjimi območji

Predvidena gradnja bo predstavljala dodatne obremenitve že zgrajene prometne in ostale infrastrukture v širšem prostoru. Le ta se bo za potrebe delovanja dejavnosti na območju OLN-ja ustrezno rekonstruirala in dogradila. Predvidena realizacija programov v območju urejanja ne bo imela negativnih vplivov na okolje z vidika varstva pred požarom, zdravstvenega varstva ter ostalega varstva in zaščite okolja.

4.5.5 Vrste načrtovanih objektov in površin ter opredelitev dejavnosti

Deponijsko telo novega dela deponije je treba urediti tako, da bo zagotovljena bazična tesnitev deponije, osnovno odvodnjavanje (zajem vseh izcednih voda), odvajanje in obdelava izcednih vod (odvod preko črpalnega jaška v bazen na obstoječi deponiji) ter ločen zajem površinskih voda in ustrezno odvajanje le teh (ločeno površinske–meteorne vode od izcednih voda). Na podlagi predvidene kvalitete mehansko-biološko obdelanih odpadkov je predvideno samo pasivno odvajanje deponijskega plina preko nameščenih plinskih jaškov. Prosto izstopajoči deponijski plin se preko biofiltra (oz. biofilterskega nasutja) na glavi plinskega jaška odvaža na površje. Vhodno-kontrolni objekt je lociran na platoju ob obstoječem odlagališču komunalnih odpadkov. Za onemogočanje nekontroliranega dostopa na deponijo

se območje celotnega OLN-ja ogradi z zaščitno ograjo višine najmanj 2 m. Glede na hidrološke zahteve se uredi potrebno število merilnih sond za kontrolo podtalnice na celotnem vplivnem področju, ki se jih redno kontrolira.

4.5.5.1 Dopustne vrste objektov glede na namen

V območju OLN-ja so dovoljene naslednje vrste objektov (povzeto po Uredbi o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena – Ur. l. RS, št. 33/03):

1 Stavbe

12 Nestanovanjske stavbe

122 Upravne in pisarniške stavbe

12203 Druge upravne in pisarniške stavbe

2 Gradbeni inženirski objekti

21 Objekti transportne infrastrukture

211 Ceste

22 Cevovodi, komunikacijska omrežja in elektroenergetski vodi

23 Kompleksni industrijski objekti

23020 Energetski objekti (TP)

24 Drugi gradbeni inženirski objekti

242 Drugi gradbeni inženirski objekti

24203 Odlagališča odpadkov

3 Enostavni objekti

Enostavni objekti, ki so določeni na osnovi Pravilnika o vrstah zahtevnih, manj zahtevnih in enostavnih objektov, o pogojih za gradnjo enostavnih objektov brez gradbenega dovoljenja in o vrstah del, ki so v zvezi z objekti in pripadajočimi zemljišči (Ur. l. RS, št. 114/03, 130/04).

4.5.5.2 Dopustne vrste gradenj na območju OLN-ja in drugih del

- izgradnja območja PCRO-ja s pripadajočimi objekti na severozahodu območja OLN-ja,
- zapolnitev in sanacija območja deponije komunalnih odpadkov na vzhodnem delu območja OLN-ja,
- izgradnja območja DIO na jugu območja OLN-ja,
- izgradnja dostopne poti do območja OLN-ja (rekonstrukcija priključka na regionalno cesto),
- izgradnja internih prometnih povezav in manipulacijskih površin,
- izgradnja 20 kV transformatorske postaje in ostala infrastrukturna ureditev območja,
- ureditve za varstvo okolja ter ureditve za sanacijo in rekultivacijo območja in
- ureditev zelenih površin (obstoječ gozdni rob) oziroma vzhodni rob OLN-ja.

Na območju OLN-ja so dovoljene hortikulturene ureditve (kot je npr. ureditev zelenih površin, zasaditev drevoredov, grmovnic ipd.) in parterne ureditve (tlakovanja, ureditev pešpoti, zunanjih stopnic ipd.).

Ureditve izven območja urejanja:

- priključitev na električni vod visoke napetosti, ki poteka vzporedno z regionalno cesto.

4.5.5.3 Dopustne vrste dejavnosti na območju OLN-ja

Na območju OLN-ja so po Uredbi o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije dejavnosti (Ur. l. RS, št. 2/02) dovoljene dejavnosti, če se na parceli zagotovi zadostno število parkirnih mest za določeno dejavnost:

(D) Predelovalne dejavnosti

- (DN) proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti; reciklaža

37 reciklaža

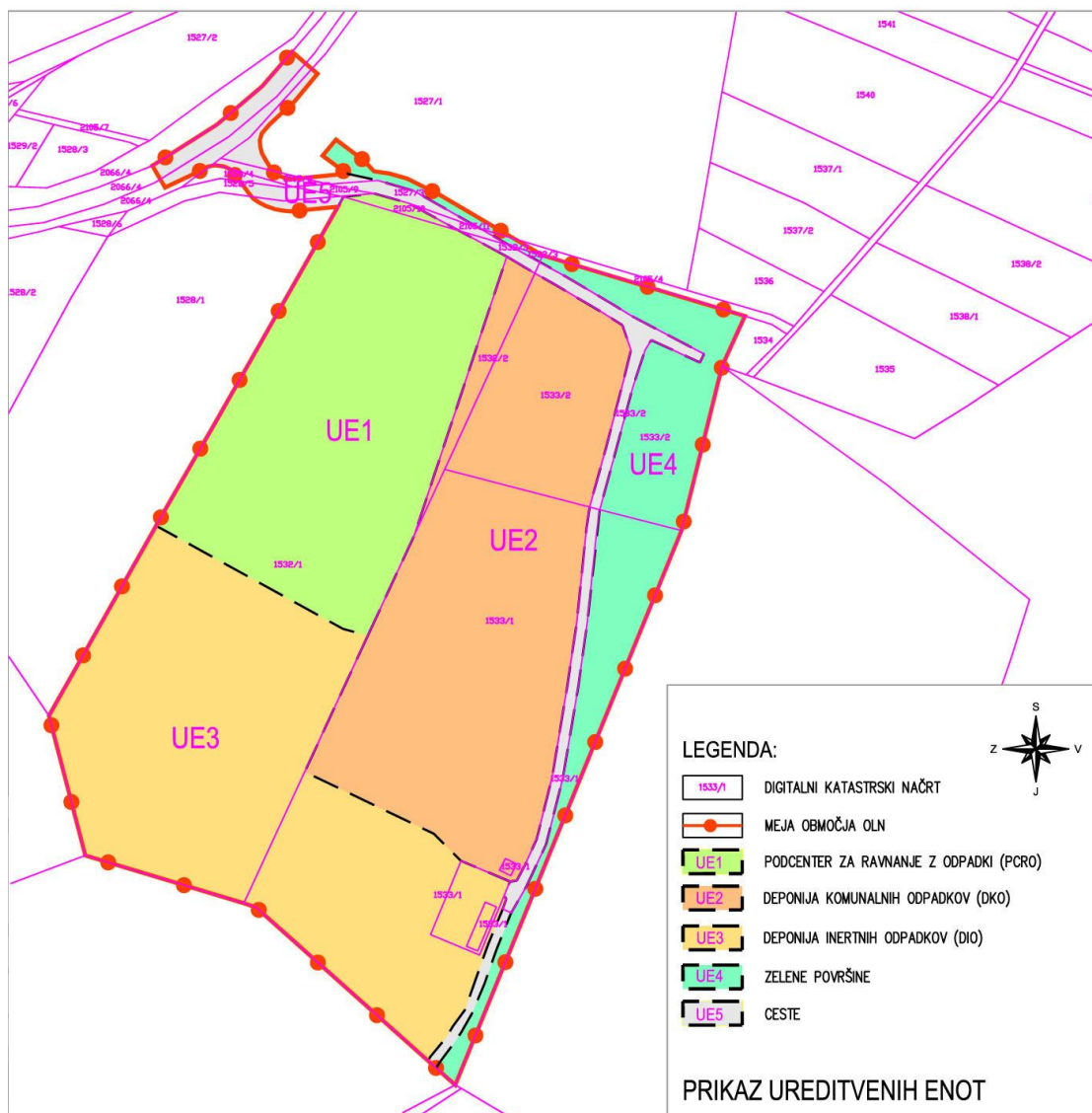
(K) Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve (samo ureditvena enota UE1)

- 74 druge poslovne storitve
  - 74.8 raznovrstne poslovne dejavnosti

(O) Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti

- 90 dejavnosti javne higiene
  - 90.02 ravnanje z odpadki

4.5.5.4 Pogoji za realizacijo prostorskih ureditev

Slika 12: Prikaz ureditvenih enot

Območje urejanja je razdeljeno na naslednje ureditvene enote (v nadaljevanju UE):

- UE1 - Podcenter za ravnanje z odpadki (PCRO)
- UE2 - Deponija komunalnih odpadkov (DKO)
- UE3 - Deponija inertnih odpadkov (DIO)
- UE4 - Zelene površine (obstoječ gozd)
- UE5 - Ceste (dostop iz regionalne ceste in ceste okoli območja).

UE1 - Ureditev območja PCRO-ja

PCRO sestavljajo naslednje površine / objekti:

Ograjni sistem

Celotno območje PCRO-ja se ogradi z močnejšo varovalno ograjo v višini 2 m. Zagotovijo se vhodna vrata ter varnostna električna zapornica. Po zaprtju deponije komunalnih odpadkov (v nadaljevanju DKO) se predvidi ograja tudi med PCRO-jem in DKO ter med DIO in DKO.

Plato pred varovalno ograjo

Na uvozu na odlagališče se postavi ustrezna informacijska tabla z vsemi potrebnimi podatki: upravljalec deponije, čas obratovanja, dovoljene vrste odpadkov in ostalo. Na platu je predviden upravni objekt s parkirnimi mesti in manipulativno površino. Pred upravnim objektom pa je predvidena transformatorska postaja.

Ploščad za stiskanje odpadkov

Na predhodno izravnanim in utrjenem nasipu se uredi ploščad velikosti približno 2100 m², na katero se postavi vhodno-kontrolni objekt, cestno tehtnico ter armirano-betonsko montažno konstrukcijo nadstrešnice. Ostale površine se asfaltira, služile pa bodo za manipulacijo in intervencijo vozil. Ploščad se izvede tako, da se zagotovi minimalno 0,5 % padec zaradi stekanja meteornih voda. Interne komunikacije morajo biti utrjene za težak tovorni promet in odvodnjavanje. Širina internih cest bo 7 m, služile pa bodo tudi kot požarne poti.

Opis tehnologije stiskanja odpadkov:

Komunalno vozilo pripelje odpadke na plato pretovorne postaje in se po rampi dvigne do vsipnega lijaka stacionarne stiskalnice ter vanj vsiplje material. Preko fiksne stiskalnice se odpadki stiskajo v razmerju približno 1:5 v zabojnike prostornine 28 m³. Potisni bat potiska odpadke v kontejner. Cikel se ponavlja toliko časa, dokler se ne pojavi signal: kontejner 90 % poln. Ko je kontejner poln, hidravlični nož zapre odprtino kontejnerja. Kontejner se odpelje s pomočjo kamiona z nakladalno roko ali pa se ga s hidravlično premično napravo premakne na rezervni položaj. S pomočjo hidravlične postaje se pripelje nov kontejner, ki je bil postavljen na rezervni lokaciji pretovorne postaje. Priklopi se ga na stacionarno stiskalno enoto in začne se s ponovnim stiskanjem. Ob pretovorni postaji so predvideni trije kontejnerji s prostornino 28 m³ in perišče za pranje tovornih vozil z lovilec olj. Površina perišča je v velikosti približno 8 x 14 m.

Zbirno reciklažni center in nadstrešnica za posebne odpadke

ZRC in nadstrešnica za posebne odpadke sta predvidena na severo-zahodnem delu PCRO-ja.

Garaža za specialno kontejnersko vozilo in mehanizacijo

Garaža za specialno kontejnersko vozilo in mehanizacijo je predvidena južno od pretovorne postaje.

V nadaljevanju ureditve podcentra je možno predvideti:

- dodatni prostor za delno obdelavo kosovnih odpadkov – drobljenje lesa, prostor za sortiranje sekundarnih odpadkov in kompostarno oziroma prostor za razvoj ali
- utrjena površina za razvoj objektov namenjenih za posredovanje, transport, zbiranje in predelavo odpadkov (papir, plastika, železo, barvne kovine, odpadna električna in elektronska oprema, izrabljena motorna vozila, les, ipd.).

UE2 - Sanacija deponije komunalnih odpadkov

Sanacija obstoječe DKO se izvede skladno s potrjeno projektno dokumentacijo, ki jo je izdelal AMBIANS d.o.o. pod št. 64/2003, december 2003 in pod št. 64/2003-A, januar 2004.

Osnovna načela sanacije obstoječe deponije :

- čimprejšnje pokritje obstoječega deponijskega telesa in čimprejšnje minimaliziranje izcednih voda iz obstoječega deponijskega telesa,
- v južnem, ravninskem predelu obstoječe deponije naj se na koti 176 m nm. čimprej izvede zaključni površinski pokrivni nasip,
- ločeno odvajanje dreniranih voda iz obstoječe deponije in izcednih voda iz novega dela deponije.

Prekrivanje in sanacija obstoječe deponije se izvaja v dveh delih :

- zapolnitev južnega dela obstoječe deponije in
- prekrivanje brežine na severnem delu obstoječe deponije.

Ves potrebni material se pridobi od izkopa deponijskega dna za inertne odpadke.

UE3 - Ureditev odlagališča inertnih odpadkov na južnem delu parcele

Celotno območje DIO se ogradi z varovalno ograjo, zagotovijo se vhodna vrata. Obstoječi ZRC se prestavi na severni del območja PCRO-ja, prostor pa se preuredi v garažo za delovne stroje.

Razširitev nove DIO poteka postopoma, po posameznih fazah. Zaradi pridobitve potrebnega materiala se najprej izvede odkop ter v celoti pripravi deponijsko telo, zasip pa v fazah, odvisno od količin inertnih odpadkov. Smer zapolnjevanja deponijskega prostora in izgradnja posameznih odsekov poteka v smeri od severozahodnega vogala proti jugu z naslanjanjem na južno brežino sedanje obstoječe deponije. Izgradnja posameznih odsekov nove deponije zajema: izkop, osnovno tesnitev deponije, izdelavo osnovne drenaže in priključitev na glavni vod za izcedne vode ter ureditev ustreznih površinskih kanalov za odvod površinskih padavinskih voda.

Ureditev odlagališča inertnih odpadkov

Priprava dna deponije:

Humus v debelini 0,20 m do 0,50 m se na celotni površini odstrani ter deponira, nato se izvede odstranitev zemlje do skalne podlage ali do nosilnih temeljnih tal, ki je predvidoma na koti 164,80 m nm. Točna kota se določi na podlagi geomehanskega poročila. Grobi deponijski planum mora odgovarjati kriterijem glede stopnje zgostitve in deformacij, ugotovljenih na osnovi geotehničnih raziskav oziroma preizkusov. Kot minimalne vrednosti za stopnjo zgostitve se uporabi vrednost $D_{pr} \Rightarrow 95\%$ oziroma modul deformacije $EV1 \Rightarrow 7,5 \text{ MN/m}^2$. Glede zahtev samega profiliranja planuma se upoštevajo enake zahteve kot za bazično tesnitev, t.j. najmanjši vzdolžni padec 2 % in najmanjši prečni padec 3 %. Zemljino na področju predvidene ponikovalnice je potrebno odstraniti ter očistiti temeljno podlago. Zaradi kombiniranega izkopa in nasipa je potrebno teren v celoti odkopati, nasip pa izvrševati po posameznih fazah. Nasip se izvede iz inertnega materiala z nabijanjem v plasteh po 30 cm, na vsak meter se izvedejo meritve.

Bazična tesnitev deponije:

Izvede se v obliki kombinirane tesnitve s tamponom iz gline in folije, ki zagotavlja popolno tesnitev odlagališča, preprečuje pronicanje izcednih voda v podtalnico in predstavlja ustrezno emisijsko zaščito pred vplivi na okolje. Pri tesnitvi se upoštevajo določila Uredbe o odlaganju odpadkov na odlagališčih (Ur. l. RS, št. 32/06).

Osnovno odvodnjavanje:

Osnovno odvodnjavanje odlagališča vsebuje zajem vseh izcednih voda z ustrezno drenažno mrežo, odvajanje v zaprtih vodih do vmesnega zbiralnika in končno obdelavo. Za ureditev odvodnjavanja se izvede drenažni nasip kot izravnava na koti dna nasipa, t.j. 164 m nm. Na izravnavo se predvidi 0,50 m nasipnega vodopropustnega drenažnega materiala iz kamnitega drobljenca frakcij 8–16 mm, na njega pa filc za zaščito drenažnega sloja. V drenažni sloj se vgradijo drenažne cevi, ki se združijo v zbirnem bazenu izcednih vod.

Odvajanje in obdelava izcednih voda:

Večji del izcednih voda se razpršuje na deponijskem telesu, preostali del pa se odvaja na predvideno lokalno čistilno napravo (va nadaljevanju ČN) na območju OLN-ja. Do izgradnje ČN na območju OLN-ja se višek izcednih voda čisti na centralni čistilni napravi Črnomelj.

Zajem površinskih voda in njihovo odvajanje:

Zasnovano je ločeno odvodnjavanje površinske – meteorne vode od izcednih voda. V sistem izcednih voda se odvaja tudi meteorno vodo, ki pride v stik z odpadki in se pri tem onesnaži. Izcedna voda se po kanalskem sistemu odvaja do zbiralnika izcednih vod. Izcedne vode se razpršujejo na odlagališču, preostali del pa se preko kanalete odvaja v fekalno kanalizacijo in v 1. fazi v zadrževalne bazene, kasneje pa na ČN z izpustom na teren v ponikanje. Površinske padavinske vode, ki ne pridejo v stik z odpadki, se zbirajo ločeno in odvajajo preko zunanjih obrobni kanalov na južni del deponije ter spuščajo na teren, kjer delno poniknejo. Na zatesnenih odsekih nove deponije, ki še niso zapolnjeni z odpadki, se odvodnjavanje uredi stopenjsko; s tem se omogoči odvajanje in zbiranje neonesnaženih površinskih voda na stranskih površinah odlagališča.

Rekultivacijska plast:

Vrhnja plast prekritja telesa odlagališča je rekultivacijska plast, ki mora biti primerna za ozelenitev površin odlagališča. Rekultivacijska plast se izvede iz prsti, primerne za gojenje rastlin, debeline najmanj 0,50 m. Rekultivacijska plast mora zagotavljati zadostno zaščito površinskega tesnjenja telesa odlagališča in sistema odvajanja padavinske vode pred škodljivimi vplivi rastlinskih korenin in zmrzali. Končna površina odlagališča mora biti zasajena tako, da bo zagotovljena zadostna zaščita pred erozijo.

Ureditev potrebnih merilnih mest (monitoring):

Glede na hidrološke zahteve se uredi potrebno število merilnih sond za kontrolo podtalnice na celotnem vplivnem območju, ki se jih redno kontrolira. Za merjenje meteoroloških razmer na deponiji (posebej padavine in temperatura) so predvideni ustrezni merilni inštrumenti. Ti podatki so pomembni za izračun letnih količin izcednih voda.

Opis virov nastanka odpadkov

Za DIO so predvideni pretežno neuporabljeni gradbeni odpadki ter inertni odpadki tovarne IMP Livar. Odpadki nastajajo v livarni sive litine in v mehanski obdelavi vlitkov. Litino izdelujejo iz odpadnega železa, vlitke pa z litjem v pesek. Delo v livarni poteka v naslednjih tehnoloških sklopih: taljenje surovin in izdelava litine, izdelava jeder, priprava peska, formanje, peskanje in brušenje ulitkov. Livarne so velik vir odpadkov. Ti nastajajo v vseh naštetih stopnjah. Odpadki so pretežno odpadni livarski peski in prah ali mulj iz odpraševanja naprav v livarni. Poleg tega se na lokaciji poslovne cone Črnomelj nahaja tudi mehanska obdelava ulitkov, pri čemer nastajajo kot odpadki izključno hladilno-mazalna in pralna sredstva. Ta se do odstranitve iz podjetja preko pooblaščenih podjetij za odvoz tovrstnih nevarnih odpadkov, hranijo v 200 litrskih sodih v skladišču nevarnih snovi, zato ne spadajo med odpadke, za katere se je opravljala ocena odpadkov.

Popis obravnavanih odpadkov:

- žindra iz peči,
- prah iz peči,
- izrabljene obloge in ognjeodporni materiali,
- neuporabljena livarska jedra z organskimi vezivi – »Croning« in »Beta set« jedra,
- neuporabljena livarska jedra z anorganskimi vezivi – »CO₂« jedra,
- odpadni livarski pesek,
- mulj iz odpraševanja priprave peska,
- odpadek iz peskanja,
- odpadek iz brušenja.

Odlaganje inertnih odpadkov

Odlaganje inertnih odpadkov se mora izvajati skladno z določbami Zakona o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1), Pravilnika o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 84/98, 45/00), Pravilnika o odlaganju odpadkov (Ur. l. RS, št. 5/00) s prilogami ter z Odredbo o ravnanju z ločenimi zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (Ur. l. RS, št. 21/01).

UE4 - Ureditev zelenih površin

Na severo-vzhodnem in vzhodnem robu območja so obstoječe zelene površine – gozd, ki kot takšne tudi ostanejo v nadaljnjem urejanju območja OLN-ja.

UE5 - Ureditev dostopa do območja PCRO-ja ter cesta okoli območja

Dostop iz regionalne na lokalno cesto se izvede po projektu Rekonstrukcija lokalne ceste 554590 med R1-218/1212 Podzemelj – Črnomelj in Zastavo z odvodnjavanjem (PZI -58/04, Topos d.o.o., September 2004). Na severu območja poteka lokalna cesta do naselja Zastava, po vzhodnem delu pa dostopna cesta za deponijo.

4.5.5.5 Lokacijski pogoji in usmeritve za projektiranje in gradnjo

Upravni objekt

Legra objekta: po ureditveni situaciji, gradbena linija je vzporedna s cesto.

Kota pritličja: $159,15 \pm 0,40$ m.

Horizontalni gabarit: 10 x 15 m, možno odstopanje $\pm 10\%$.

Vertikalni gabarit: P+1 ali P+1+M ali P+2 ali max. 9,00 m.

Naklon strehe in kritina: ravna streha ali simetrična dvokapnica do 20° , sive, rjave ali opečnate barve (poenotena z ostalimi objekti).

Konstrukcija: izbira konstrukcije je svobodna.

Fasada: fasada je oblikovana po izbiri projektanta, oblikovanje odprtin je svobodno.

Kontrolni objekt (vhodni objekt – vratarnica):

Vhodno-kontrolni objekt je lociran na platoju ob vhodu na območje PCRO-ja. Objekt je tipski kontejner dimenzij 6,10 x 2,50 m in je opremljen s potrebnimi napravami za kontrolo vozil, beleženje, tehtanje in registracijo odpadkov.

Legra objekta: po ureditveni situaciji, gradbena linija je vzporedna s cesto.

Kota pritličja: $158,60 \pm 0,40$ m.

Horizontalni in vertikalni gabarit: tipske dimenzije.

Pretovorna postaja – nadstrešnica s stiskalnico

Pod nadstrešnico (simetrična dvokapnica) je armiranobetonska temeljna plošča dimenzij približno 15 x 24 m. Povožne površine na platoju so predvidene v asfaltni izvedbi. Plato je razdeljen na ploščad za vozičke za premični pomik kontejnerja s tračno progo, ploščad za postavitve stiskalnice z lijakom ter navozno rampo s 7,5 % padcem. Predvidi se zapiranje nadstrešnice.

Legra objekta: po ureditveni situaciji, gradbena linija je vzporedna s cesto.

Kota pritličja: 158,50 ± 0,40 m.

Horizontalni gabarit: 15 x 24 m, možno odstopanje ± 10%.

Vertikalni gabarit: P, max. 10,00 m, svetla višina objekta do konstrukcije ostrešja je 7,50 m.

Naklon strehe in kritina: simetrična dvokapnica do 15 ° iz profilirane pločevine opečne barve, ki se polaga na podkonstrukcijo.

Konstrukcija: objekt je montažne armiranobetonske izvedbe s točkovnimi in pasovnimi temelji.

Garaža za specialno kontejnersko vozilo in mehanizacijo:

Kota pritličja: 158,10 ± 0,40 m.

Horizontalni gabarit: 6 x 10 m, možno odstopanje ± 10%.

Vertikalni gabarit: P, max. 5,00 m.

Naklon strehe in kritina: ravna streha ali simetrična dvokapnica do 20 °, sive, rjave ali opečnate barve (poenotena z ostalimi objekti).

Cestna tehtnica:

Od vhodno-kontrolnega objekta naprej se uredi odstavni pas za vgradnjo cestne tehtnice za kontrolo teže vozil do 40 ton v velikosti 5 x 16 m, poglobljeno v betonskem koritu. Sodobna elektronska merilna naprava omogoča digitalno odčitavanje mase in ostalih podatkov s prikazovalnika ter izpis teh podatkov na kartični ali katerikoli drug tiskalnik. Serijski izhodi omogočajo povezavo tehtnice z nadrejenim računalnikom. Obdelava podatkov (masa, bruto, tara, neto, zaporedje tehtanj, datumi in časi posameznih tehtanj, registrske številke vozila in šifre materiala na vozilu) je pomembna za sodobno in racionalno poslovanje. Merilno napravo namestimo v kontrolni objekt, iz katerega mora biti zagotovljen pregled nad celotno površino

sprejemnika bremena. Na zunanjo stran objekta namestimo dodatni prikaz, ki omogoča vozniku kontrolo mase vozila.

Lega objekta: po ureditveni situaciji, gradbena linija je vzporedna s cesto.

Kota pritličja: $159,15 \pm 0,40$ m.

Horizontalni gabarit: 5 x 16 m, možno odstopanje $\pm 10\%$.

Vertikalni gabarit: P, max. 5,00 m.

Naklon strehe in kritina: ravna streha ali simetrična dvokapnica do 20° , sive, rjave ali opečnate barve (poenotena z ostalimi objekti).

Konstrukcija: izbira konstrukcije je svobodna.

Zbirno reciklažni center:

ZRC se predvidi na severo-zahodnem delu območja OLN-ja dimenzij približno 15 x 27 m. V sklopu le tega se predvidi nadstrešnica (lahko dvokapna ali enokapna streha z enakimi pogoji kot pri ZRC-ju) za posebne odpadke 4 x 24 m, ki je locirana ob ograji na severnem delu območja PCRO-ja, lega objekta je po ureditveni situaciji, višina pa ne sme presegati 5,00 m.

Lega objekta: po ureditveni situaciji, gradbena linija je vzporedna s cesto.

Horizontalni gabarit: 15 x 27 m, možno odstopanje $\pm 10\%$.

Vertikalni gabarit: P, max. 5,50 m.

Kota pritličja: $157,60 \pm 0,40$ m.

Naklon strehe in kritina: simetrična dvokapnica do 20° , sive, rjave ali opečnate barve (poenotena z ostalimi objekti).

Konstrukcija: izbira konstrukcije je svobodna.

Kompostarna

Kompostarna je predvidena južno od pretovorne postaje v dimenzijah 25 x 55 m. Površina se izvede v asfaltni izvedbi. Za kompostiranje se lahko predvidijo tudi posebni kontejnerji za prisilno kompostiranje.

Drugi gradbeno-inženirski objekti

- transformatorska postaja je tipske izvedbe TP 20/0,4 kV v kovinskem ohišju in se s treh strani »zamaskira« z visokim in nizkim grmičevjem,

- ČN je tipske izvedbe,
- parkirišča se izvedejo z betonskimi tlakovci ali asfaltirajo. Parkirišča se lahko nadkrijejo z nadstrešnicami s transparentno streho.

Enostavni objekti

Za enostavne objekte na območju urejanja veljajo določila Pravilnika o vrstah zahtevnih, manj zahtevnih in enostavnih objektov, o pogojih za gradnjo enostavnih objektov brez gradbenega dovoljenja in o vrstah del, ki so v zvezi z objekti in pripadajočimi zemljišči, (Ur. l. RS, št. 114/03 in 130/04), če s tem odlokom ni drugače določeno.

Pomožni objekti

- objekti za lastne potrebe (nadstrešek, rezervoar za utekočinjen naftni plin ali nafto),
- ograje (varovalne ograje, sajena živa meja),
- pomožni infrastrukturni objekti (pomožni cestni objekti: npr. objekt za odvodnjavanje ceste, pločnik, objekt javne razsvetljave; pomožni elektroenergetski objekti: npr. tipski zabojnik za skladiščenje jeklenk; pomožni telekomunikacijski objekti: npr. antenski drog; pomožni komunalni objekti: npr. ekološki otok, mala tipska ČN,...).

Pomožni objekti so lahko lesene, zidane ali kovinske konstrukcije. Naklon strehe in kritina pomožnih objektov mora biti enaka naklonu strehe in kritini ostalih objektov na območju OLN-ja. Gradbeno-inženirski objekti so oblikovani svobodno, če s tem odlokom ni določeno drugače.

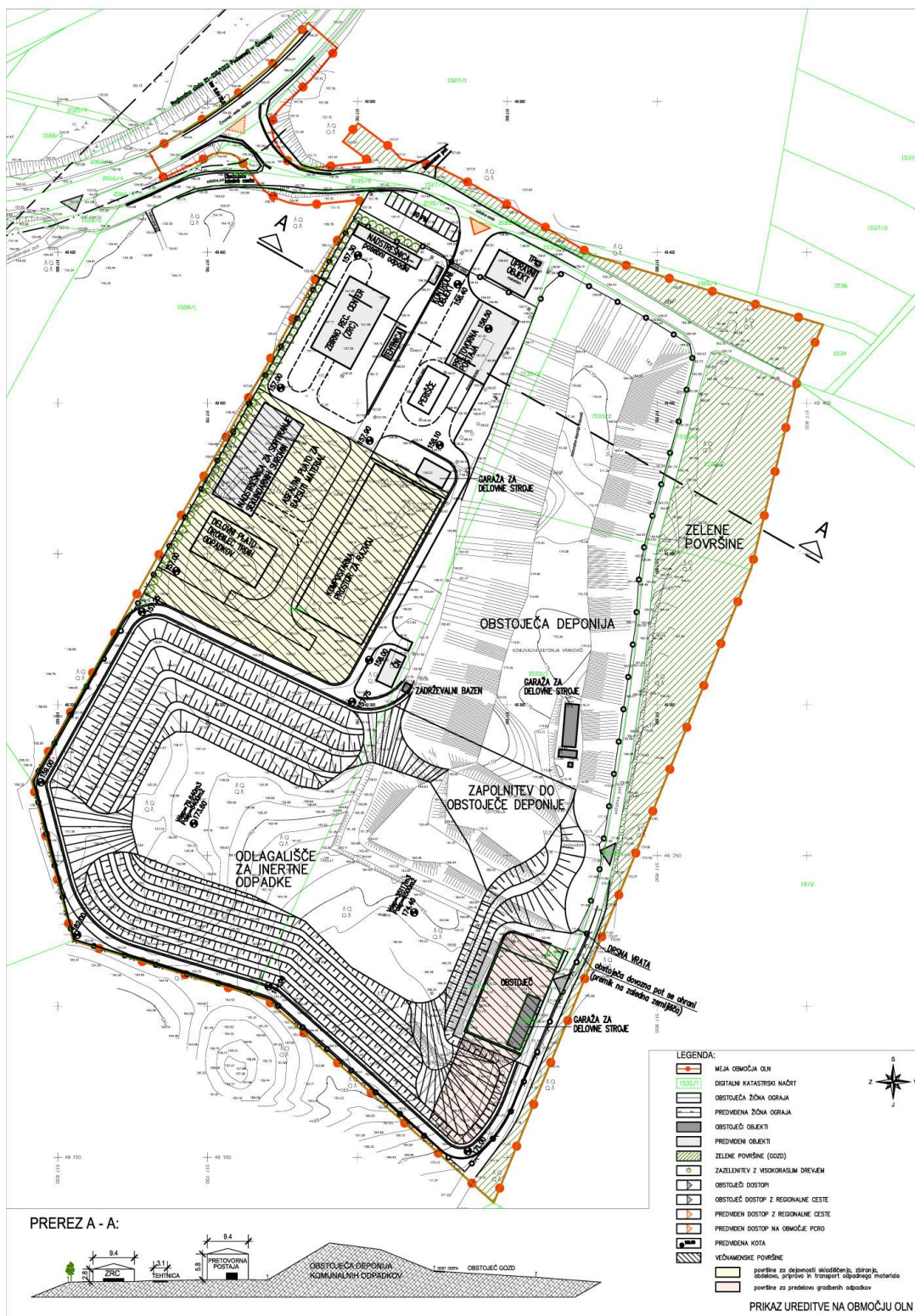
Okoli PCRO-ja in DIO se postavi zaščitna žična pocinkana ograja višine 2 m do obstoječe DKO. Linija ograje ob dostopni cesti se izvede iz panelne ograje. Vstop na PCRO je omogočen preko drsnih vrat širine 8 m. Za nekontroliran dostop vozil se predvidi ob kontrolnem objektu varnostna električna zapornica širine do 7,0 m.

Začasni objekti

- začasni objekti namenjeni skladiščenju.

Začasni objekti so postavljeni za omejeno časovno obdobje, največ za dve leti. Dovoljeno je svobodno urbanistično in arhitektonsko oblikovanje začasnih objektov.

Pogoji za zunanje ureditve

Slika 13: Prikaz ureditve na območju OLN-ja

Hortikultura in parterna ureditev obsega: ureditev travnikov, cvetličnjakov, drevoredov, pešpoti, fontane, zunanje terase, razna tlakovanja pohodnih površin in podobno. Dovoljena je na celotni gradbeni parceli. Zunanje ureditve, razen parkovne ureditve so linijsko urejene ob regionalni cesti ter ob notranjih cestah in parkiriščih.

4.5.6 Zasnova projektnih rešitev energetske, komunalne in druge gospodarske infrastrukture in obveznost priključitve nanjo

Območje OLN-ja se bo navezovalo na obstoječo oziroma projektirano komunalno in energetska infrastrukturo.

4.5.6.1 Promet

Območje urejanja se navezuje na dostopno asfaltno cesto do obstoječe deponije. Ker je lokacija dislocirana od naselja, hodniki za pešce niso potrebni. Širše gledano se območje navezuje preko lokalne ceste za naselje Zastava na regionalno cesto R1-218/1212 Črnomelj – Gradac, ki jo bo potrebno rekonstruirati do odcepa za obstoječo deponijo. Priključek na regionalno cesto je neustrezen, zato ga bo potrebno zaradi pričakovanega povečanja prometa tovornih vozil na tangiranem odseku rekonstruirati tako, da se zagotovijo ustrezni zavijalni radiji in drugi elementi priključevanja.

Pri načrtovanju OLN-ja za PCRO in DIO Vranoviči je treba upoštevati smernice za načrtovanje, tako da:

- bo zagotovljeno varno odvijanje prometa vseh udeležencev v prometu in skladnost državnih cest z drugimi posegi v prostor in z okoljem, skozi katerega državne ceste potekajo;
- bo zagotovljena opremljenost s prometno signalizacijo, ki udeležence v prometu pravočasno opozarja na spremenjene razmere;
- bo načrtovanje usklajeno z najnovejšimi znanji tehnike projektiranja in graditve cest ter z ekonomskimi načeli in merili za presojo upravičenosti njihove graditve;

- s predlaganim posegom v varovalnem pasu državne ceste ne bodo prizadeti interesi varovanja državne ceste in prometa na njej, njene širitve zaradi prihodnjega razvoja prometa ter varovanja njenega videza oziroma moteno redno vzdrževanje državne ceste.

4.5.6.2 Vodovod

Za oskrbo s pitno in požarno vodo se zgradi lokalni razvod vodovoda iz rezervoarjev za vodo preko črpalnega jaška. Južno od nadstrešnice pretovorne postaje se predvidi 4 rezervoarje za vodo, ki so med seboj povezani, kar zadošča za 2-urno gašenje požara.

4.5.6.3 Kanalizacija

Zaradi preprečitve vplivov v zemljo se zgradi ločena kanalizacija. Meteorne vode s streh se spelje v sistem za zbiranje deževnice (rezervoarji za vodo) iz prometnih površin pa se spelje preko meteorne kanalizacije v teren. Odpadne vode izpod nadstrešnice se spelje preko fekalne kanalizacije v zadrževalni bazen ali v ČN predvideno v osrednjem delu območja OLN-ja oziroma na jugovzhodnem delu PCRO-ja.

Odvajanje padavinskih voda iz večjih ureditvenih območij je treba predvideti na tak način, da bo v čim večji možni meri zmanjšan hipni odtok padavinskih voda z urbanih površin, kar pomeni, da je potrebno predvideti zadrževanje padavinskih voda pred iztokom v površinske odvodnike (zatravitev, travne plošče, zadrževalni bazeni, suhi zadrževalniki...).

Padavinske vode iz obravnavanega območja (iz strehe, parkirišča, ceste,...) je treba, če ne obstaja možnost priključitve na javno kanalizacijo, prioriteto ponikati, pri tem morajo biti ponikovalnice locirane izven vpliva povoznih in manipulativnih površin. Če ponikanje ni možno, kar je potrebno računsko dokazati, je treba padavinske vode speljati v bližnji vodotok, če tega ni, pa razpršeno po terenu, pri tem mora biti ureditev odvodnje načrtovana tako, da bodo padavinske vode speljane izven plazovitega in erozijsko ogroženega območja.

Odpadna voda pretovorne postaje (izpod nadstrešnice) in vhodno-kontrolnega objekta

Meteorna voda, ki pride v stik z odpadki in se pri tem onesnaži se preko kanalete odvaja v fekalno kanalizacijo in v 1. fazi v zadrževalne bazene, kasneje pa na ČN z izpustom na teren v ponikanje. Odpadne in fekalne vode iz sanitarij kontrolnega objekta se kanalizirajo v dvoprekatno greznico na praznjenje.

Meteorne vode s streh in prometnih površin

Površinske padavinske vode, ki ne pridejo v kontakt z odpadki, se odvajajo preko vtočnih in revizijskih jaškov po meteorni kanalizaciji z izpustom na teren, kjer delno poniknejo. Površinske vode okoli predvidenega upravnega objekta, ki ne poniknejo, se zbirajo v odvodnem jarku in se jih preko betonskega propusta čez dostopno cesto spusti v teren, kasneje pa se lahko dogradi meteorna kanalizacija. Meteorne vode s streh so speljane v sistem za zbiranje deževnice (rezervoarji za vodo).

Izcedne vode DIO

Na območju DIO je predvidena le drenaža izcednih voda, ki se priključuje na zadrževalni bazen izcednih voda na območju obstoječe DKO oziroma PCRO-ja.

4.5.6.4 Električna

Predvideva se gradnja 20 kV kablovoda v dolžini približno 200 m in nova transformatorska postaja v območju urejanja, ki se jo namesti ob dostopni cesti na severnem delu območja. Od tam se razpelje elektrokabelsko kanalizacijo po celotnem območju. Na celotnem kompleksu PCRO-ja se predvidi javna razsvetljava. Le ta se bo priključila na razdelilec javne razsvetljave RG, ki bo postavljen v zelenici pri transformatorski postaji.

4.5.6.5 Telekomunikacijsko omrežje

Izhodiščna točka navezave je novozgrajeni kabelski jašek na mestu novega uvoza z regionalne ceste. Telekomunikacijsko omrežje na območju OLN-ja ni predvideno.

4.5.7 Rešitve in ukrepi za varovanje okolja, ohranjanje narave, varstvo kulturne dediščine in trajnostno rabo naravnih dobrin

Na območju deponije je potrebno zagotoviti ukrepe za varstvo pred onesnaženjem zraka, tal in vode, predvsem pa rešitev za odvodnjavanje voda z deponijskega telesa in vzdrževalne ceste, tako da bo preprečeno neposredno odtekanje onesnažene vode v tla, podtalje in površinske vode. Hrup in emisije v zrak, ki bodo povzročeni med gradnjo in med obratovanjem, morajo ostati pod normativno določenimi ravnmi.

4.5.7.1 Ukrepi za zmanjšanje vplivov na okolje in vplivi na okolje

Samo deponiranje inertnih odpadkov ter dejavnosti, ki se bodo izvajale na PCRO-ju, imajo vplive na zrak, vodo in tla. Negativni vplivi na okolje bodo odpravljeni z ukrepi že pri sami izgradnji deponije, in sicer:

- tesnjenje in zajem izcednih voda ter njihovo čiščenje kot zaščita podtalnice;
- vpliv na tla in spremembo reliefa se bo zagotavljalo preko tesnjenja dna deponije in rekultivacije ter oblikovanje zaključnega sloja;
- vpliv na ozračje in vizualni izgled pa se sprotno sanira oziroma omejuje s postavitvijo polne ograje ob regionalni cesti in sprotne prekrivanju odpadkov na posameznih predelih deponije.

Ločevanje vrst voda se zagotavlja sprotno z izvedbo jarkov in izpustom teh voda na površine za deponijo, kontroliran izpust pa omogoča preprečitev havarij. Smrad se odpravlja sprotno s prekrivanjem, kar odpravlja tudi emisije prašnih delcev v zrak. Glede na izkušnje ostalih deponij ni predvidenih večjih emisij le teh in so v skladu z Uredbo o emisiji prašnih delcev. Na deponiji se mora redno opravljati deratizacija in dezinfekcija, da ne pride do pojava glodalcev, predvidena višina mreže pa zagotavlja, da na deponiji ni možen dostop visoke in ostale divjadi.

4.5.7.2 Varstvo pred hrupom

Ravni hrupa v območju urejanja ne smejo preseči mejnih dnevnih (70 db) in nočnih ravni hrupa (60 db), ki veljajo za IV. območje - industrijsko območje, skladno z Uredbo o hrupu v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 45/95 in 66/96).

4.5.7.3 Varstvo zraka

Vsi izpusti zraka iz ČN in ostalih objektov ne smejo preseči mejnih vrednosti, predpisanih z Uredbo o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Ur. l. RS, št. 73/94, 68/96 in 109/01), Uredbo o mejnih, opozorilnih in kritičnih emisijskih vrednostih snovi v zraku (Ur. l. RS, št. 73/94) in Uredbo o emisiji snovi v zrak iz kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 73/94, 51/98, 83/98 – popravek, 105/00, 49/03 in 45/04). Odplinjevanje in sežig plinov mora biti urejen na način, da izpusti v zrak ne bodo presegli mejnih vrednosti, določenih s citiranimi uredbami.

4.5.7.4 Varstvo voda

Iztok iz ČN se izvede v površinski odvodnik, ki bo odvajal tudi meteorne vode z zaledja odlagališča. Izstopne vode morajo biti očiščene do stopnje, ki bo zagotavljala izpust odtoka v površinske vode skladno z Uredbo o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaženja (Ur. l. RS, št. 35/96 in 21/03) in Uredbo o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 35/96, 90/98, 31/01 in 62/01).

4.5.7.5 Varstvo pred elektromagnetnim sevanjem

Obstoječa in predvidena transformatorska postaja predstavljata nizkofrekvenčni vir sevanja. Za njeno obratovanje se mora upoštevati Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96) ter Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu za vire elektromagnetnega sevanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 70/96).

4.5.7.6 Način ravnanja s plodno zemljo

Ob izkopu gradbene jame je potrebno odstraniti plodno zemljo, jo deponirati na primernem mestu in uporabiti za ureditev zelenic ali za sanacijo degradiranega prostora.

4.5.8 Rešitve in ukrepi za obrambo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

4.5.8.1 Požarno varstvo

Požarno varstvo vseh objektov in same deponije odpadkov mora biti urejeno v skladu z veljavnimi požarno-varstvenimi predpisi (Zakon o varstvu pred požarom – ZVPoz-UPB1, Ur. l. RS, št. 3/07), pri čemer se mora dodatno požarno varstvo zagotoviti s kontrolo celotne lokacije s strani v ta namen usposobljenega osebja.

Notranje transportne poti omogočajo dostop do deponije z vseh strani, s čimer se zagotavlja dostop z vozili za intervencijo in za razmeščanje opreme za gasilce (v skladu z SIST DIN 14090, maj 1996), zazankano hidrantno omrežje pa mora zagotavljati zadostne količine požarne vode.

Na območju OLN-ja je potrebno upoštevati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bodo zagotovljeni:

- pogoji za varen umik ljudi in premoženja,
- potrebni odmiki med objekti oziroma ustrezna požarna ločitev deponije od gozda, s čimer bodo zagotovljeni pogoji za omejevanje širjenja ognja ob požaru,
- prometne in delovne površine za intervencijska vozila,
- viri za zadostno oskrbo z vodo za gašenje in ostala gasilsko-tehnična sredstva.

Pri načrtovanju prostorskega akta se morajo upoštevati tudi požarna tveganja, ki so povezana:

- s povečano možnostjo nastanka požara zaradi ravnanja s požarno nevarnimi snovmi in tehnoloških postopkov pri deponiranju,
- z možnostjo širjenja požara z deponije na okolje.

4.5.8.2 Varstvo pred potresom

Pri načrtovanju objektov je potrebno upoštevati določila odredbe o dimenzioniranju in izvedbi gradbenih objektov v potresnih območjih (Ur. l. SRS, št. 18/63) za območje seizmične intenzitete VII. stopnje lestvice Mercalli-Cancan-Seiberg.

4.5.8.3 Obramba in zaščita

Pri načrtovanju novih objektov je potrebno upoštevati določila odredbe o dimenzioniranju in izvedbi gradbenih objektov v potresnih območjih (Ur. l. SRS št. 18/63) za območje seizmične intenzitete VII. stopnje lestvice Mercalli-Cancan-Seiberg. Zaklonišč, zaklonilnikov ali drugih zaščitnih objektov za zaščito pred posledicami naravnih in drugih nesreč ter pred vojnimi dejstvomani glede na določbe Uredbe o graditvi in vzdrževanju zaklonišč (Ur. l. RS, št. 57/96) ni potrebno predvideti.

4.5.9 Etapnost izvedbe prostorske ureditve za izvajanje OLN-ja

Izvedba OLN-ja vsebuje naslednje faze:

- I. faza: izgradnja infrastrukture za celotno območje ter priključka oziroma dostopa iz regionalne na lokalno cesto ter notranjih transportnih poti;
- II. faza: zapolnitev obstoječe DKO in zapolnitev južnega dela območja z inertnimi odpadki;
- III. faza: izgradnja PCRO-ja z vsemi spremljajočimi objekti;
- IV. faza: po zapolnitvi volumenskega prostora deponije se izvede končno prekritje deponije in rekultivacija površinskega pokrova, zasaditev z avtohtono lesno vegetacijo ter vzdrževanje objektov čiščenja v dobi mirovanja deponije.

II. in III. faza se lahko izvajata vzporedno. Faznost izgradnje in način ločevanja čistih in onesnaženih vod je z osnovnim ureditvenim načrtom predvidena tako, da bo zagotovljeno racionalno ravnanje z izcednimi vodami.

4.5.10 Načrt parcelacije

Za komunalno deponijo, ki ne obratuje več in je že v zaraščanju, so bila zemljišča že pridobljena na podlagi izdanih upravnih dovoljenj in so ograjena z žično ograjo. Ostala parcelacija na območju OLN-ja pa se izvede na podlagi kartografskega dela.

Slika 15: Prikaz gradbenih parcel

4.5.11 Obveznosti investitorja, izvajalcev in upravljavca odlagališča

Pri gradnji in obratovanju odlagališča inertnih odpadkov ter PCRO-ja morajo biti izvedeni naslednji ukrepi:

- za onemogočanje nekontroliranega dostopa na odlagališče je potrebno območje odlagališča ograditi z zaščitno ograjo višine najmanj 2 m. Vhod je kontroliran prek vhodnega objekta, pred katerim se namestijo ustrezna vhodna vrata;
- vse vgrajene odpadke je potrebno pred samo vgradnjo v deponijsko telo ustrezno prekontrolirati. To se zagotovi z vhodno kontrolo in predobdelavo odpadkov;
- ugotavljanje količine in kvalitete izcednih voda oziroma dreniranih voda iz stare deponije se izvaja preko ustreznih merilnih jaškov, ki so nameščeni na področju zbiralnika izcednih vod;
- vodotesnost bazena za zbiranje izcednih voda, kot tudi inštalacije za zbiranje izcednih voda izven deponijskega telesa morajo biti pod stalnim nadzorom. Kontrola se izvaja v določenih časovnih intervalih, najmanj enkrat letno. Drenaže za zbiranje izcednih voda se morajo čistiti najmanj 2-krat letno z izpiranjem, najmanj 1-krat letno pa se pregledajo z video kamero;
- kontrola vpliva na podtalnico se mora izvajati preko obstoječih kontrolnih sond. Če bi se pokazala potreba po dodatnih sondah (na osnovi dodatnih geoloških in hidroloških preiskav), se te določijo pri sami pripravi projektov za izvedbo;
- vso izcedno vodo je potrebno redno kontrolirati po količini in vsebnosti nevarnih snovi. Za ta namen se uredijo ustrezni merilni jaški;
- vse površinske, padavinske vode, ki niso onesnažene, se ravno tako kontrolirajo preko vmesnih jaškov, katerih mesto se določi v samem projektu za izvedbo;
- vse vode, ki se bodo odvajale v ponikovalnice, se pred izpustom na teren kontrolirajo in analizirajo;
- vse izcedne vode in padavinske vode morajo odgovarjati zahtevam Uredbe o odlaganju odpadkov na odlagališču (Ur. l. RS, št. 32/06), Pravilnika o monitoringu onesnaženosti podzemnih voda z nevarnimi snovmi (Ur. l. RS, št. 5/00) ter Uredbi o emisiji snovi pri odvajanju izcedne vode iz odlagališč odpadkov (Ur. l. RS, št. 7/00);

- za merjenje meteoroloških razmer na deponiji (posebej padavine in temperatura) se upoštevajo podatki državne mreže meteoroloških postaj;
- če se v času obratovanja izkaže potreba, se uredijo še posebne alarmne naprave za varovanje deponijskega telesa;
- investitor mora pred začetkom obratovanja izvesti rekonstrukcijo priključka dostopne poti do deponije na lokalno cesto do naselja Zastava, tako da bo zagotovljeno varno vključevanje tovornih vozil v promet na lokalni cesti;
- investitorji, izvajalci in upravljavci deponije uredijo priključek na regionalno cesto. Za ureditev priključka naj investitor zaprosi za projektne pogoje. Na osnovi projekta PGD bo Direkcija RS za ceste izdala soglasje h gradnji.

Deponijsko telo in njegove tehnične karakteristike mora upravljavec v času samega obratovanja in tudi po zaprtju odlagališča kontrolirati, in sicer naslednje parametre:

- skupno velikost deponijskega telesa glede na časovne intervale zapolnitve, t.j. vgradne površine, višine, naklone brežin in nasipov. Kontrola se izvaja najmanj 1-krat letno pri skupnih meritvah deponijskega telesa in pripravi ustreznih situacijskih načrtov s potrebnimi profili;
- prekrivne in rekultivacijske površine na zaprtih delih odlagališča ali na njegovih posameznih odsekih: izvedejo se skupaj z letnimi meritvami in preko tekočih opazovanj deponijskega območja v sklopu samega obratovanja;
- položaji, višine in spremembe oblik deponijskega telesa ali posameznih odsekov le tega se izvedejo z letnimi meritvami in sprotim opazovanjem v času obratovanja.

Upravljavec deponije mora za sprotno dokazovanje in kontrolo vseh v predhodnih členih navedenih opazovanj in ukrepov voditi dokumentacijo, skladno z Uredbo o odlaganju odpadkov na odlagališču (Ur. l. RS, št. 32/06).

4.5.12 Odstopanja

Dovoljena so odstopanja v smislu organizacije in velikosti objektov na območju PCRO-ja, če se v fazi nadaljnjega projektiranja ugotovijo racionalnejše rešitve. Dovoljena so tudi

odstopanja pri poteku infrastrukturnih vodov in naprav, če se pri nadaljnjem projektiranju ugotovijo optimalnejše in bolj ekonomične rešitve.

4.5.13 Usmeritve za določitev meril in pogojev po prenehanju veljavnosti OLN-ja

Po prenehanju veljavnosti tega OLN-ja, ko so vsi predvideni objekti zgrajeni in v uporabi, se območje ureja s prostorskim redom občine Črnomelj.

4.5.14 Roki za izvedbo prostorske ureditve in za pridobitev zemljišč

Najprej je potrebno izvesti notranje ceste, potrebne za funkcioniranje celotnega območja, vključno z izvedbo priključka na regionalno cesto in dograditev energetske in komunalne infrastrukture znotraj območja OLN-ja. Etapnost, ki vključuje gradnje objektov in drugih ureditev znotraj območja urejanja, je odvisna od interesa oz. potreb investitorja.

4.5.15 Seznam sektorskih aktov in predpisov

Seznam sektorskih aktov in predpisov, ki so se upoštevali pri pripravi OLN-ja, in ki se morajo upoštevati pri sami izvedbi:

Splošni predpisi in akti

- Zakon o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 110/02, 8/03-popravek in 58/03-ZZK-1),
- Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave državnih in občinskih lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag (Ur. l. RS, št. 86/04),
- Zakon o graditvi objektov (ZGO-1-UPB1, Ur. l. RS, št. 102/04, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B in 111/05- Odločba US),
- Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1),
- Zakon o ohranjanju narave (ZON-UPB2, Ur. l. RS, št. 96/04),
- Zakon o vodah (ZV-1, Ur. l. RS, št. 67/02 – razen določbe 94. člena),
- Zakon o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju (Ur. l. SRS, št. 15/76, 29/86, Ur. l. RS št. 32/93, 29/95, 45/95 in 41/04),

- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (ZVNDN-UPB1, Ur. l. RS, št. 51/06),
- Zakon o elektronskih komunikacijah ZEKom (Ur. l. RS, št. 43/2004),
- Energetski zakon (Ur. l. RS št. 79/99, 8/00, 50/03, 51/04),
- Uredba o splošnih pogojih za dobavo in odjem električne energije (Ur. l., RS št. 117/02),
- Odlok o gospodarskih javnih službah v občini Črnomelj (Ur. l. RS št. 35/03),
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o gospodarskih javnih službah v občini Črnomelj (Ur. l. RS št. 66/05, 106/05, 118/07).

Področje cest

- Zakon o javnih cestah (Ur. l. RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo),
- Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. l. RS, št. 30/98 in 83/04),
- Zakon o prevozih v cestnem prometu – uradno prečiščeno besedilo (Ur. l. RS, št. 98/04),
- Uredba o kategorizaciji državnih cest (Ur. l. RS, št. 33/1998, 48/1999, 102/1999, 69/2000, 79/2000, 97/2000, 62/2001, 82/2001, 52/2002, 95/2002, 18/2003, 65/2003, 119/2003, 131/2004 Odl.US: U-I-96/02-20, 86/2005, 118/2005),
- Uredba o hrupu zaradi cestnega ali železniškega prometa (Ur. l. RS, št. 45/95),
- Pravilnik o projektiranju cest (Ur. l. RS, št. 91/05),
- Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah (Ur. l. RS, št. 46/00),
- Tehnični normativi za projektiranje in opremo mestnih prometnih površin (FAGG, Prometno tehniški inštitut, 1991) - kot pomoč pri projektiranju,
- Ostali tehnični normativi, standardi in predpisi s področja cestogradnje,
- TSC 06.511 Prometne obremenitve - Določitev in razvrstitev,
- Predlog TSC 02.210:2003: Varnostne ograje - Pogoji in način postavitve - kot pomoč pri projektiranju,
- Interna navodila za postopke pri izdaji soglasij za priključke na državne ceste in pregledu projektne dokumentacije za priključke na državne ceste (Direkcija RS za ceste, oktober 2001) - kot pomoč pri projektiranju.

Področje železnic

- Zakon o varnosti v železniškem prometu (Ur. l. RS št. 102/04),
- Pravilnik o pogojih za graditev gradbenih objektov ali drugih objektov, saditev drevja ter postavljanje naprav v varovalnem progovnem pasu in varovalnem pasu ob industrijskem tiru (Ur. l. SRS 2/87).

Vplivi na ozračje

- Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih emisijskih vrednosti snovi v zraku (Ur. l. RS, št. 73/94),
- Uredba o emisiji snovi v zrak iz kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 73/94 in 51/98),
- Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Ur. l. RS, št. 73/94, 68/96, 109/01),
- Pravilnik o meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogojev za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 70/96, 71/00, 99/01 in 17/03).

Varstvo pred hrupom

- Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1),
- Uredba o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 121/04),
- Uredba o mejnih vrednosti kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05),
- Pravilnik o zvočni zaščiti stavb (Ur. l. RS št. 14/99 in 110/02),
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu hrupa za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 70/96 in 45/02).

Ravnanje z odpadki

- Pravilnik o odlaganju odpadkov (Ur. l. RS, št. 5/00, 43/04),
- Pravilnik o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 84/98, 45/00, 20/01 in 13/03),
- Pravilnik o ravnanju z odpadnimi olji (Ur. l. RS, št. 85/98),
- Pravilnik o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. l. RS, št. 3/03, 50/04 in 62/04 - popravek),
- Pravilnik o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 3/03, 44/03),

- Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (Ur. l. RS, št. 21/01).

Varstvo voda

- Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS, št. 47/05, 45/07 - sprememba),
- Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaženja (Ur. l. RS, št. 35/96),
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 35/1996, 90/1998, 31/2001, 62/2001),
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz malih komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 103/2002),
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest (Ur. l. RS, št. 47/2005),
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 35/96, 29/00, 106/01),
- Pravilnik o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode (Ur. l. RS, št. 105/02 in 50/04),
- Odlok o odvajanju in čiščenju odpadnih in padavinskih vod na območju Občine Črnomelj (Ur. l. RS št. 14/98),
- Tehnični pravilnik o javni kanalizaciji (Ur. l. RS, št. 76/00),
- Strokovno navodilo o tem, katere snovi se štejejo za nevarne in škodljive snovi in o dopustnih temperaturah vode (Ur. l. SRS, št. 18/85 in Ur. l. RS št. 35/96).

Varstvo pred požarom

- Zakon o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 71/93 in 87/01),
- Pravilnik o tehničnih normativih za hidrantno omrežje za gašenje požarov (Ur. l. SFRJ, št. 30/91),
- Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz, Ur. l. RS, št. 71/93, 22/01, 87/01 in 110/02 - ZGO-1).

Varstvo pred elektromagnetnim sevanjem

- Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96),
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu za vire elektromagnetnega sevanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 70/96).

Varstvo narave

- Zakon o ohranjanju narave (ZON-UPB2, Ur. l. RS, št. 96/04).

Področje vodooskrbe

- Pravilnik o tehnični izvedbi in uporabi objektov in naprav javnih vodovodov (Ur. l. RS št. 65/97),
- Tehnični pravilnik o javnem vodovodu (Ur. l. RS, št. 115/00).

5 ZAKLJUČEK

Učinkovito ravnanje z odpadki je velik izziv na področju varstva okolja in je aktualno že več desetletij. Količina odpadkov hitro narašča, njihov negativni vpliv pa vpliva na vse elemente okolja. Okoljska zavest je porasla v širši javnosti in tako so se pospešile tudi spremembe na področju ravnanja z odpadki. Učinkovito ravnanje z odpadki zahteva celovito obravnavo že pri nastanku, zbiranju, obdelavi, predelavi in odstranjevanju. Vzpostavitev infrastrukture za ravnanje z odpadki in njen razvoj ostajata ključna dejavnika pri ureditvi odlagališč ter naprav za predelavo in obdelavo odpadkov, evidentiranja in poročanja o količinah odpadkov v verigi od nastanka, preko predelave do končne oskrbe (Operativni program odstranjevanja odpadkov..., 2008).

Količine zbranih komunalnih odpadkov po podatkih Agencije republike Slovenije za okolje so 550.000 t letno (282 kg na prebivalca letno – na celotno populacijo), komunalnim podobnih odpadkov iz industrije, obrti in storitvenih dejavnosti pa 290.000 t letno (149 kg na prebivalca letno). Skupna količina je 840.000 t letno.

Iz zatečenega stanja ravnanja z odpadki je razvidno, da mora biti osnovni poudarek v prihodnjem obdobju dan pospeševanju ločenega zbiranja frakcij na izvoru ter povečevanjem deleža ponovne uporabe, obdelave in predelave pred odstranjevanjem.

V Beli krajini onesnaževanje okolja še ni kritično. Iz kmetijstva ni dosti odpadkov, obdelovalne površine so precej majhne in razdrobljene, zato tudi ni veliko primerov prekomernega gnojenja in škropljenja, ki bi zastrupljala naravo, stopnja recikliranja pa je precej visoka. Tudi pri gozdarstvu, vinogradništvu in sadjarstvu je okolje neobremenjeno z onesnaževanjem. Kljub temu pa postajajo odpadki vedno hujši problem vsake razvite družbe. To področje je zelo pomembno, zato morajo občine same poskrbeti za ločeno zbiranje komunalnih odpadkov na izvoru, naknadno sortiranje, recikliranje in ponovno uporabo ločeno zbranih frakcij odpadkov, trženje sekundarnih surovin in predelavo biološko razgradljivih odpadkov. Na regionalni ravni pa bodo regijski centri za ravnanje z odpadki poskrbeli za naknadno obdelavo odpadkov (Konda, 2003).

Za jugovzhodno Slovenijo (Dolenjsko, Belo krajino in Posavje) to problematiko dolgoročno rešuje Center za ravnanje z odpadki Dolenjske v Leskovcu pri Novem mestu, katerega razpoložljiva prostornina odlagališča znaša 1.950.000 m³, kar zadostuje ob nespremenjenem sistemu odlaganja prostor za dobo 30 do 35 let oziroma ob uvedbi delnega recikliranja prostor za dobo 50 do 60 let.

Deponija komunalnih odpadkov Vranoviči je zaprta. Občina Črnomelj (v nadaljevanju občina) žal še ni pridobila odločbe o zaprtju deponije. Glavni problem predstavlja monitoring podzemnih voda v okolici deponije. Za tri opazovalne vrtine je bila izdelana ustrezna dokumentacija in pridobljeno dovoljenje za raziskave, Ministrstvo za okolje in prostor pa naj bi zagotovilo sofinanciranje. V času obratovanja deponije niso bile potrebne opazovalne vrtine, zadostaval je monitoring vode v bližnjem izviru in reki Lahinji, zato je občina zaprosila za mnenje o nepotrebnem monitoringu, a ga žal še ni dobila. Deponija je sedaj prekrita, izvedeno je bilo kompletno površinsko tesnenje, skladno s potrjeno projektno dokumentacijo.

PCRO je že zgrajen v prvi fazi in obratuje. Opravljen je bil tehnični pregled za stiskalnico komunalnih odpadkov pod nadstrešnico, cestno tehtnico za pripeljane odpadke z manipulativnimi površinami in infrastrukturo. Večina pomankljivosti je bila že odpravljenih, zagotoviti je potrebno še nekatere projekte izvedenih del. Občina pričakuje, da bo vse skupaj čimprej urejeno, da bo lahko dobila uporabno dovoljenje.

Stiskalnica komunalnih odpadkov že obratuje. Komunalne odpadke vseh občanov občin Črnomelj in Semič se na stiskalnici stisne v tri zaprte kontejnerje prostornine 28 m³ in s posebnim vozilom odpelje na CeROD v Leskovec pri Novem mestu.

ZRC se je začasno iz stare lokacije pod DKO preselil k stiskalnici na manipulativni plato. Tam so postavljeni zabojniki za sortiranje odpadkov. V sklopu PCRO-ja je predvidena izgradnja novega ZRC-ja, za katerega je občina pooblastila Komunalo Črnomelj (v nadaljevanju Komunala), da pripravi potrebno dokumentacijo. Poleg nadkritega ZRC-ja je predvidena še garaža za stroje, nadkritje cestne tehtnice in zaprtje sten nadstrešnice stiskalnice. Rok za dokumentacijo je december 2008.

DIO obratuje na predvideni lokaciji pod DKO, ki je bila v enem delu pripravljena sočasno s prvo fazo PCRO-ja. Večinoma se deponira odpadne livarske peske, ki jih je vse več, in bo kmalu zapolnjena. Količine so narasle iz predvidenih 500 t/mesec na 1.500 t/mesec. Zato je občina pooblastila Komunalo, da izdela vso potrebno dokumentacijo in pridobi dovoljenja za širitev DIO.

Po podatkih letnega poročila Komunale se je v letu 2007 deponiralo 310 t inertnih odpadkov in 17.326 t inertnih odpadnih livarskih peskov, na CeROD pa je bilo odpeljanih 4.827 t preostanka odpadkov. Poleg tega se je na ZRC-ju ločeno zbralo 172 t papirja, 103 t plastike in 64 t stekla.

Predvidena količina odpadkov se je močno povečala, zato bo predvideno območje OLN-ja za PCRO z DIO Vranoviči premajhno za vse, kar je bilo še predvideno z OLN-jem. Občina zato pripravlja osnutek novega občinskega prostorskega načrta, ki naj bi obsegal sosednja zemljišča OLN-ja. Tako bi se območje OLN-ja razširilo, na novem prostoru pa naj bi se uredila tudi kompostarna in ostalo, kar je bilo že predvideno, če se bodo za to izkazale potrebe.

Prostorski problem deponije Vranoviči je bil stalno prisoten in se je vedno sproti reševal. Že v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja je bilo tam smetišče, ki se je saniralo šele v letu 1991. V diplomski nalogi je problem pridobitve prostora za deponijo in njeno širitev ter preureditev podrobno opisan, opisane so vse aktivnosti na področju deponije Vranoviči, narejena je analiza zakonodaje ter postopkov pri pripravi prostorskega akta, v tem primeru občinskega lokacijskega načrta. Iz vsega navedenega ocenjujemo, da so bile upoštevane vse smernice pri načrtovanju prostora in da so podani pogoji za končno ureditev deponije po njenem zaprtju.

Omeniti pa je potrebno tudi vlogo javnosti. Glede na to, da je na omenjenem območju že vrsto let deponija komunalnih odpadkov, ki je bila v času nastanka naloge v zapiranju, je bil vpliv na okolje in ljudi manj revolucionaren, kot bi bil sicer. Dejstvo je, da omenjeni PCRO za okolje in ljudi ne pomeni poslabšanja kvalitete življenja, saj se obstoječa deponija, ki povzroča smrad, zapira. PCRO s stiskalnico pomeni samo vmesno fazo transporta komunalnih odpadkov in zmanjšanje stroškov prevoza. DIO ne povzroča smradu in za okolje

ni škodljiva. To sta poglavitna razloga, da so se v bližini živeči ljudje brez večjih nasprotovanj strinjali s širitvijo in preureditvijo deponije. S tem so pridobili tisto glavno, za kar so si prizadevali že vrsto let. To je zaprtje obstoječe komunalne deponije in konec smradu. Glede na slabo udeležbo strokovnih služb in nosilcev urejanja prostora pri pripravi prostorskega akta pa lahko smatramo, da je bila lokacija za PCRO pravilno izbrana in smiselna kot nadaljevanje obstoječe komunalne deponije.

Globalni trendi zahtevajo vedno večjo skrb za okolje, zato moramo postaviti ključne ekološke smernice na vseh področjih in na ta način sami poskrbeti za okolje, v katerem živimo. Ker pa bodo v tem okolju živeli tudi naši otroci in vnuki, je pomembno, da jih že zelo zgodaj vključimo v okoljsko vzgojo in tako njih, kot tudi celotno populacijo nenehno osveščamo o pravilnem ravnanju z okoljem.

To pa lahko storimo na več načinov:

- Že v vrtcu lahko spodbujamo otroke k ločenemu zbiranju odpadkov in dajemo pomen odgovornemu ravnanju z odpadki. Z ločevanjem odpadkov lahko v veliki meri varčujemo tudi z energijo.

Za proizvodnjo plastike se letno porabi kar 8 % letne proizvodnje nafte, pri njenem sežigu pa nastajajo strupeni plini. Održen stiropor bo onesnaževal naše okolje še 500 let, pri sežigu pa se sprosti 57 različnih kemičnih spojin. Steklo razpada 4000 let. Za izdelavo ene tone stekla je potrebnih 140 litrov nafte. Štiri petine aluminija bi lahko ponovno predelali (približno toliko ga odvržemo).

- Papir in karton se lahko zbira v posebnih koših ter poskrbi, da ga pooblaščenimi servisi odpeljejo v nadaljnjo predelavo.

Ena tona recikliranega papirja porabi 64 % manj energije, 50 % manj vode in za 74 % zniža emisije nevarnih snovi v zrak v primerjavi s tono papirja, narejenega iz lesa. Ena tona papirja ohrani 17 dreves in 40 m³ čiste vode. Iz predelanega kartona in papirja se izdelujejo papirnate vrečke, toaletni papir in papirnate brisače, kartonsko embalažo za jajca, kuverte, zvezke, mape...

- Organizirajmo akcije zbiranja papirja, plastičnih zamaškov, praznih kartuš...
- Izrabljajmo možnost uporabe odpadkov (papir, karton, embalaža...) pri vzgojnem delu.
- Lahko si uredimo kompostnik.

Tudi otrokom lahko postavimo kompostnik. Sami lahko zbirajo olupke in ostanke sadja, ki so ga jedli pri malici ali kosilu, papirnate vrečke, pokošeno travo, listje, vejice in podobno.

- Zamenjajmo plastične kozarčke za enkratno uporabo.

Otroci naj pijejo iz svojih kozarcev.

- Skupaj z otroki urejajmo igrišča, posadimo drevo, rože, zelišča...
- Racionalizirajmo uporabo potrošnega materiala, vode in energije.
- Pijmo vodo iz vodooskrbnega sistema.

- Če le moremo, pojdimo peš ali s kolesom, k temu spodbujajmo tudi ostale in otroke.

Avtomobili so veliki onesnaževalci zraka z ogljikovim dioksidom in ogljikovim monoksidom, sodelujejo pri nastanku prizemnega ozona in prašnih delcev.

- Izklopimo vse naprave v stanju pripravljenosti.

Tako varčujemo z energijo in hkrati zmanjšamo elektromagnetno sevanje.

- Z recikliranjem lahko dosežemo veliko

Kar 50% odpadkov lahko recikliramo. Ta številka še bolj naraste, če kompostiramo organske odpadke. Recikliranje pločevink privarčuje 95% energije potrebne za pridelavo aluminija iz rude. Samo v Ameriki so s tem v enem letu prihranili dovolj energije, da bi lahko osvetljevali Portland (št. prebivalcev ustreza Ljubljani z okolico) naslednjih 10 let. Ena tona reciklirane plastike ohrani dve toni nafte in veliko energije.

Naj zaključimo z mislijo:

*Varujmo okolje. Varujmo naravo. Z njo dihamo, živimo in se veselimo.
Slovenija je lepa. Ohranimo jo zdravo: za nas, za naše otroke, za naše vnuke,...*

VIRI

Kos, D. 2000. Rizično komuniciranje z lokalnimi skupnostmi. IB revija 34, 3-4: 20-26.

Košir, F. 1993. Zamisel mesta. Ljubljana, Slovenska matica: str. 19, 22.

Ogorelec, B. 1995. Komuniciranje z javnostjo: priročnik za urbaniste. Ljubljana, Urbanistični inštitut Republike Slovenije: str. 15, 16.

Pogačnik, A. 1992. Urejanje prostora in varstvo okolja: univerzitetni učbenik. Ljubljana, Mladinska knjiga: str. 7-14.

Pogačnik, A. 1999. Urbanistično planiranje. Ljubljana, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo: str. 2.

Pogačnik, A. 2000. Urejanje prostora za tretje tisočletje. Ljubljana, Študentska založba: str. 125.

Prosen, A. 1993. Sonaravno urejanje podeželskega prostora. Ljubljana, Katedra za prostorsko planiranje na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo: str. 11.

Stanič, I. 1997. Planiranje skozi komunikacijo. Urbani izziv 8, 30/31: 80-82.

Tepina, M. 1996. Prostor in čas urbanizma in Ljubljane urbane. Ljubljana, Enotnost: str. 91-93.

Vrišer, I. 1978. Regionalno planiranje. Ljubljana, Mladinska knjiga: str. 201, 202.

Ostali viri

Idejni projekt; Podcenter za ravnanje z odpadki PCRO Vranoviči. 2004. Topos Novo mesto.

Sprejet dokument; Programska zasnova za širitev Pod Centra za Ravnanje z Odpadki PCRO Vranoviči. 2004. Topos Novo mesto.

Sprejet dokument; OLN Podcentra za ravnanje z odpadki in deponija inertnih odpadkov Vranoviči. 2007. Topos Novo mesto.

Spletni viri

Operativni program odstranjevanja odpadkov s ciljem zmanjšanja količin odloženih biorazgradljivih odpadkov, za obdobje do konca leta 2008: str. 5, 8, 9.

http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/zakonodaja/okolje/varstvo_okolja/operativni_programi/operativni_program_odpadki_2008.pdf. (14.9.2008)

IBE d.d., LUZ d.d. 2001. Zasnova območij za prostorsko razporeditev objektov in naprav za ravnanje z odpadki: str. 5.

http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/prostor/pdf/prostor_slo2020/3_3_povzetek.pdf. (24.9.2008)

Zakaj naj recikliram?

http://rcm.rutka.net/Strokovno/recikliraj/rec_zakaj.htm. (19.9.2008)

Odpadki.

http://www.zzv-lj.si/nimages/zzv_static/411/files/O%20D%20P%20A%20D%20K%20I.doc. (19.9.2008)

Konda, H. 2003. Gospodarski razvoj in konkurenčnost Bele krajine. Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta: str. 81, 82.

http://www.cek.ef.uni-lj.si/u_diplome/konda1089.pdf. (26.9.2008)

Zakonodaja

Pravilnik o vrstah zahtevnih, manj zahtevnih in enostavnih objektov, o pogojih za gradnjo enostavnih objektov brez gradbenega dovoljenja in o vrstah del, ki so v zvezi z objekti in pripadajočimi zemljišči. Ur. l. RS, št. 4980-114/03.

Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave državnih in občinskih lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag. Ur. l. RS, št. 3856-86/04.

Uredba o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena. Ur. l., RS, št. 1359-33/03.

Uredba o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije dejavnosti. Ur. l. RS, št. 38-2/02.

Zakon o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt. Ur. l. RS, št. 1761-33/2007.

Zakon o urejanju prostora - ZUreP-1. Ur. l. RS, št. 5386-110/02.